

Nationale-Nederlanden Towarzystwo
Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna

Raport wraz z opinią z badania

sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

sporządzonego na dzień 31 grudnia 2016 r.

i za rok obrotowy kończący się tego dnia

RAPORT WRAZ Z OPINIĄ Z BADANIA

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa, Polska
Tel. +48 (22) 528 11 00
Faks +48 (22) 528 10 09
kpmg@kpmg.pl

1. Opinia biegłego rewidenta

Dla Rady Nadzorczej Nationale-Nederlanden Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej

Wprowadzenie

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Nationale-Nederlanden Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej („Spółka”) z siedzibą w Warszawie, ul. Topiel 12, na dzień 31 grudnia 2016 r. i za rok obrotowy zakończony tego dnia („sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej”) sporządzonego zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami:

- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1844 z dnia 10 listopada 2015 r. z późniejszymi zmianami) („Ustawa o działalności ubezpieczeniowej”) oraz
- tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L.12 z dnia 17 stycznia 2015 r., s.1 z późniejszymi zmianami) („Rozporządzenie”)

zwanych dalej łącznie „Podstawą sporządzenia”. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Odpowiedzialność Zarządu

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie i prezentację tego sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z Podstawą sporządzenia. Zarząd Spółki jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną, aby sporządzane sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej nie zawierało istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej. Badanie przeprowadziliśmy stosownie do wymogów art. 290 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych oraz Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. Standardy te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej jest sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Podstawą sporządzenia.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka, bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej, w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności jej działania.

Badanie obejmuje również ocenę odpowiedności stosowanych zasad rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

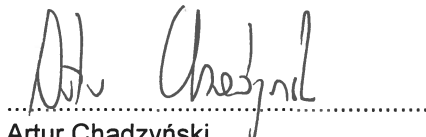
Opinia

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Nationale-Nederlanden Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 r. i za rok obrotowy zakończony tego dnia zostało przygotowane, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Podstawą sporządzenia.

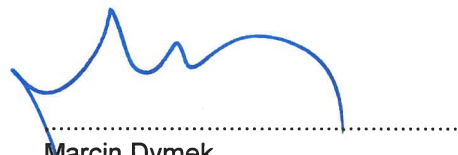
Podstawa sporządzenia

Nie zgłaszając zastrzeżeń, zwracamy uwagę na podstawę sporządzenia opisaną w Podsumowaniu sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone w celu spełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i może nie być odpowiednie dla innych celów.

W imieniu KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
Nr ewidencyjny 3546
ul. Inflancka 4A
189 Warszawa

Artur Chądryński
Kluczowy biegły rewident
Nr ewidencyjny 11541

Marcin Dymek
Komandytariusz, Pełnomocnik

Warszawa, 25 kwietnia 2017 r.

2. Ogólna charakterystyka zakładu (dane identyfikujące zakład)

2.1 Nazwa Spółki

Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna, zwana dalej „Spółką”.

2.2 Siedziba Spółki

ul. Topiel 12,
00-342 Warszawa

2.3 Rejestracja w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego

Sąd rejestrowy:	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Data:	13 lipca 2001 r.
Numer rejestru:	KRS 0000025443
Kapitał zakładowy na dzień bilansowy:	41,000,000.00 złotych

3. Dane identyfikujące kluczowego biegłego rewidenta i podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

3.1 Dane identyfikujące kluczowego biegłego rewidenta

Imię i nazwisko:	Artur Chądryński
Numer w rejestrze:	11541

3.2 Dane identyfikujące podmiot uprawniony

Firma:	KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
Adres siedziby:	ul. Inflancka 4A, 00-189 Warszawa
Numer rejestru:	KRS 0000339379
Sąd rejestrowy:	Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Numer NIP:	527-26-15-362

Podmiot uprawniony jest wpisany na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, pod numerem 3546.

4. Stwierdzenie uzyskania od zakładu żądanych informacji, danych, wyjaśnień i oświadczeń

Zarząd Spółki złożył w dniu wydania niniejszego raportu oświadczenie o prawidłowości sporządzenia sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

W trakcie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Zarząd Spółki złożył wszystkie żądane przez nas oświadczenia, wyjaśnienia i informacje oraz udostępnił nam wszelkie dokumenty i informacje niezbędne do realizacji badania.

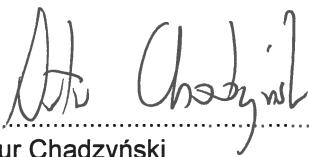
Zakres planowanej i wykonanej pracy nie został w żaden sposób ograniczony. Zakres i sposób przeprowadzonego badania wynika ze sporządzonej przez nas dokumentacji roboczej, znajdującej się w siedzibie KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

5. Pozostałe stwierdzenia

Wartości aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zobowiązań dla celów wypłacalności, a także kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego zostały ustalone przez Zarząd, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz Rozporządzenia.

Spółka posiada dopuszczone środki własne w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności oraz dopuszczone podstawowe środki własne w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg kapitałowy.

W imieniu KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
Nr ewidencyjny 3546
ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa

Artur Chądryński
Kluczowy biegły rewident
Nr ewidencyjny 11541

Marcin Dymek
Komandytariusz, Pełnomocnik

Warszawa, 25 kwietnia 2017 r.

**SPRAWOZDANIE O WYPŁACALNOŚCI
I KONDYCJI FINANSOWEJ**

**Nationale-Nederlanden
Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.**

ul. Topiel 12, 00-342 Warszawa
REGON 010727697

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

**za okres od 1 stycznia 2016r do 31 grudnia 2016r
wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta**

Spis treści

Podsumowanie do sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

A. Działalność i wyniki operacyjne

- A.1. Działalność
- A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej
- A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)
- A.4. Wynik z pozostałych rodzajów działalności
- A.5. Wszelkie inne informacje

B. System zarządzania

- B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania
- B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji
- B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności
- B.4. System kontroli wewnętrznej
- B.5. Funkcja audytu wewnętrznego
- B.6. Funkcja aktuarialna
- B.7. Outsourcing
- B.8. Wszelkie inne informacje

C. Profil ryzyka

- C.1. Ryzyko aktuarialne
- C.2. Ryzyko rynkowe
- C.3. Ryzyko kredytowe
- C.4. Ryzyko płynności
- C.5. Ryzyko operacyjne
- C.6. Pozostałe istotne ryzyka
- C.7. Wszelkie inne informacje

D. Wycena do celów wypłacalności

- D.1. Aktywa
- D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe
- D.3. Inne zobowiązania
- D.4. Alternatywne metody wyceny
- D.5. Wszelkie inne informacje

E. Zarządzanie kapitałem

- E.1. Środki własne
- E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy
- E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności
- E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym
- E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności
- E.6. Wszelkie inne informacje

F. Formularze ilościowe

Słowniczek pojęć

Towarzystwo	Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
Grupa NN	NN Group N.V. i podmioty zależne od spółki NN Group N.V.
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
EIOPA	Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych stanowiący część Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego. Głównym celem EIOPA jest zapewnienie właściwego wdrażania przepisów dotyczących sektora ubezpieczeniowego, w sposób zapewniający zachowanie stabilności finansowej i zapewnienie zaufania do systemu finansowego oraz odpowiedniej ochrony konsumentów usług finansowych. Istotne jest także dążenie urzędu do odgrywania bardziej aktywnej roli w koordynacji działań nadzoru nad grupami.
Wypłacalność II zasady wypłacalności	Zbiór przepisów prawa, w skład których wchodzi: Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (UoDUiR) wdrażająca postanowienia Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 roku (DZ.U.L 335 z 17.12.2009 roku z późniejszymi zmianami) w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej wraz z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 roku uzupełniającym Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i wytyczne dotyczącymi sprawozdawczości i publicznego ujawniania informacji (EIOPA-BoS-15/109 PL)
zasady rachunkowości	Polskie Standardy Rachunkowości, w skład których wchodzi: Ustawa o Rachunkowości (UoR) z dnia 29 września 1994r. (Dz.U. z 2016 r., poz.1047 z późn. zm.) Ustawa o działalności Ubezpieczeniowej i Reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1844) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2016 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz.U. z 2016 r., poz. 562) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. Nr 149 z 2001 r., poz. 1674 z późn. zm.)
UoDUiR	Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej
bilans ekonomiczny	bilans sporządzony zgodnie z zasadami wypłacalności
bilans na potrzeby rachunkowości bilans ze sprawozdania finansowego	bilans sporządzony zgodnie z zasadami rachunkowości
RTU	rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

RTU WII	rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe tworzone na potrzeby wypłacalności
RTU SP	rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe tworzone na potrzeby rachunkowości
SCR	Kapitałowy Wymóg Wypłacalności to jeden z dwóch (wyższy) kluczowy ilościowy wymóg kapitałowy określony w przepisach Wypłacalność II. Odpowiada kapitałowi, który zakład musi posiadać w celu ograniczenia prawdopodobieństwa upadłości do 0,5%, tj. do osiągnięcia sytuacji, w której upadłość miałaby miejsce raz na 200 lat (zmiana podstawowych środków własnych na poziomie ufności 99,5% w okresie jednego roku).
MCR	Minimalny Wymóg Kapitałowy to drugi (niższy) kluczowy ilościowy wymóg kapitałowy określony w przepisach Wypłacalność II. Odpowiada kwocie dopuszczonych podstawowych funduszy własnych, poniżej której i przy założeniu kontynuacji prowadzenia działalności przez zakłady ubezpieczeń ubezpieczający i beneficjenci są narażeni na niedopuszczalny poziom ryzyka (współczynnik ufności 85% w okresie jednego roku). Nieprzekraczalny dolny próg MCR dla zakładów ubezpieczeń na życie jest równy równowartości w złotych 3 700 000 EUR.
ORSA	Raport własnej oceny ryzyka i wypłacalności obejmujący całokształt procesów i procedur stosowanych w celu identyfikacji, oceny, monitorowania, zarządzania i raportowania krótko- i długoterminowych ryzyk w zakładzie ubezpieczeń oraz mierzy i określa środki własne niezbędne do spełnienia określonych wymogów kapitałowych.
ZLB	Zarządzających Liniami Biznesowymi
SKW	System Kontroli Wewnętrznej

Podsumowanie do sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Sposób podejścia do sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Wypłacalność II wprowadza nowoczesne, zharmonizowane ramy prowadzenia działalności przez zakłady ubezpieczeń, wymogi kapitałowe i standardy zarządzania ryzykiem w zakładach ubezpieczeń, jednolite w Unii Europejskiej. Jednym z filarów wypłacalności jest zharmonizowana wycena i wymogi kapitałowe oparte na ocenie ryzyka. Zarządzanie ryzykiem jest adekwatne do rozmiaru zakładu ubezpieczeń oraz charakteru działalności.

Takie podejście umożliwia adekwatne pokrycie rzeczywistego ryzyka ponoszonego przez zakłady ubezpieczeń. Nowe wymogi bowiem mają za zadanie chronić klientów redukując ryzyko niewypłacalności zakładu ubezpieczeń.

Niniejsze sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń obejmuje publiczne ujawnienia danych i informacji ilościowych oraz jakościowych w zakresie wypłacalności, przedstawionych zgodnie z Ustawą z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (UoDUiR), wdrażając postanowienia Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 roku (DZ.U.L 335 z 17.12.2009 roku z późniejszymi zmianami) w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II), rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 roku uzupełniającym Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II), wytycznymi dotyczącymi sprawozdawczości i publicznego ujawniania informacji (EIOPA-BoS-15/109 PL).

Towarzystwo wycenia aktywa i zobowiązania zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości przyjętymi przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1606/2002, pod warunkiem, że standardy te obejmują metody wyceny zgodne z artykułem 75 Dyrektywy 2009/138/WE.

Podstawę wyceny aktywów i zobowiązań (innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) na potrzeby bilansu ekonomicznego stanowi MSSF 13, który wyznacza zasady wyceny wartości godziwej.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń stanowi odrębny raport zawierający wszystkie dane i informacje wymagające ujawnienia i nie powielający informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z zasadami rachunkowości. Może natomiast zawierać odniesienia do sprawozdania rocznego i informacje uzupełniające. Ujawnienie sprawozdania reguluje art. 284 UoDUiR.

Zgodnie z wymogami Wypłacalność II sprawozdanie posiada ustandaryzowaną strukturę i ujawnia informacje opisowe w formie jakościowej i ilościowej w standardowym układzie rozdziałów z zakresu działalności i wyników operacyjnych Towarzystwa, systemu zarządzania, profilu ryzyka, wyceny aktywów i zobowiązań (w tym rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) dla celów wypłacalności oraz zarządzania kapitałem (w tym środków własnych, kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu wypłacalności).

Kwoty ujawnione w niniejszym sprawozdaniu są wyrażone w tysiącach polskich złotych.

Towarzystwo, zgodnie z art. 335 UoDUiR, jest zobowiązane do przedstawienia organowi nadzoru (KNF) formularzy sprawozdawczych zawierających dane ilościowe (kwartalne i roczne dane i informacje dla celów nadzoru). Podzbiór tych formularzy, które należy podać do wiadomości publicznej, a które dostarczają informacji ilościowych zgodnie z zasadami

wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 roku znajduje się w załączniku do niniejszego sprawozdania.

Istotne zmiany działalności w 2016r

W dniu 5 lipca 2016 roku Towarzystwo sfinalizowało przejęcie 100 % akcji Domu Kredytowego Notus S.A., po uzyskaniu zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu przez Towarzystwo kontroli nad Domem Kredytowym Notus S.A.

W dniu 9 września 2016 roku został podpisany akt notarialny zawiązania spółki Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna oraz objęcia przez jedyne go założyciela spółki, tj. Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna wszystkich akcji w kapitale zakładowym spółki.

W dniu 4 października 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zezwolenia na prowadzenie przez Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna działalności w obszarze ubezpieczeń majątkowych grupa 1 - w zakresie ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej; grupa 2 - ubezpieczenia choroby; grupa 8 i 9 - ubezpieczenia szkód, obejmujące szkody rzeczowe spowodowane przez żywioły (z wyłączeniem szkód w pojazdach); grupa 13 - ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej (z wyłączeniem OC komunikacyjnego); grupa 14 - ubezpieczenia kredytu; grupa 16 - ubezpieczenia ryzyk finansowych, a także grupa 18 - ubezpieczenia świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania.

Nie odnotowano innych istotnych zmian w zakresie działalności zakładu ubezpieczeń i jego wyników, systemu zarządzania, profilu ryzyka, wyceny dla celów wypłacalności oraz zarządzania kapitałem w okresie sprawozdawczym, tj. od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku.

Współczynnik wypłacalności Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

Współczynnik wypłacalności Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 267,57 %, odzwierciedlając dopuszczone środki własne 1 996 611 tys. zł oraz kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR) 746 192 tys. zł.

A. Działalność i wyniki operacyjne

Niniejszy rozdział sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zawiera ogólne informacje dotyczące spółki Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A., uproszczoną strukturę Grupy NN i wyniki z działalności zakładu ubezpieczeń w okresie sprawozdawczym tj. od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku.

A.1. Działalność

Informacje ogólne

Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Topiel 12 zostało zawiązane Aktem Notarialnym z dnia 1 sierpnia 1994 roku

i postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy XVI Wydział Gospodarczy-Rejestrowy z dnia 8 sierpnia 1994 roku oraz wpisane do rejestru handlowego w Dziale B pod numerem 41163.

W dniu 13 lipca 2001 roku postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy XIX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, Towarzystwo zostało wpisane do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 25443.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Przedmiotem działalności Nationale-Nederlanden Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie S.A. jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w zakresie ubezpieczeń na życie. Towarzystwo prowadzi działalność w następujących liniach biznesowych: ubezpieczenia zdrowotne; ubezpieczenia z udziałem w zyskach; ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym; pozostałe ubezpieczenia na życie.

Towarzystwo nie prowadzi działalności w zakresie reasekuracji czynnej.

Towarzystwo prowadzi działalność w Polsce.

Kapitał akcyjny Towarzystwa na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniósł 41 000 000 zł.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku akcjonariuszem Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. jest firma NN Continental Europe Holdings B.V., która posiada 100% udziałów (205.000 akcji imiennych spółki - zwykłych).

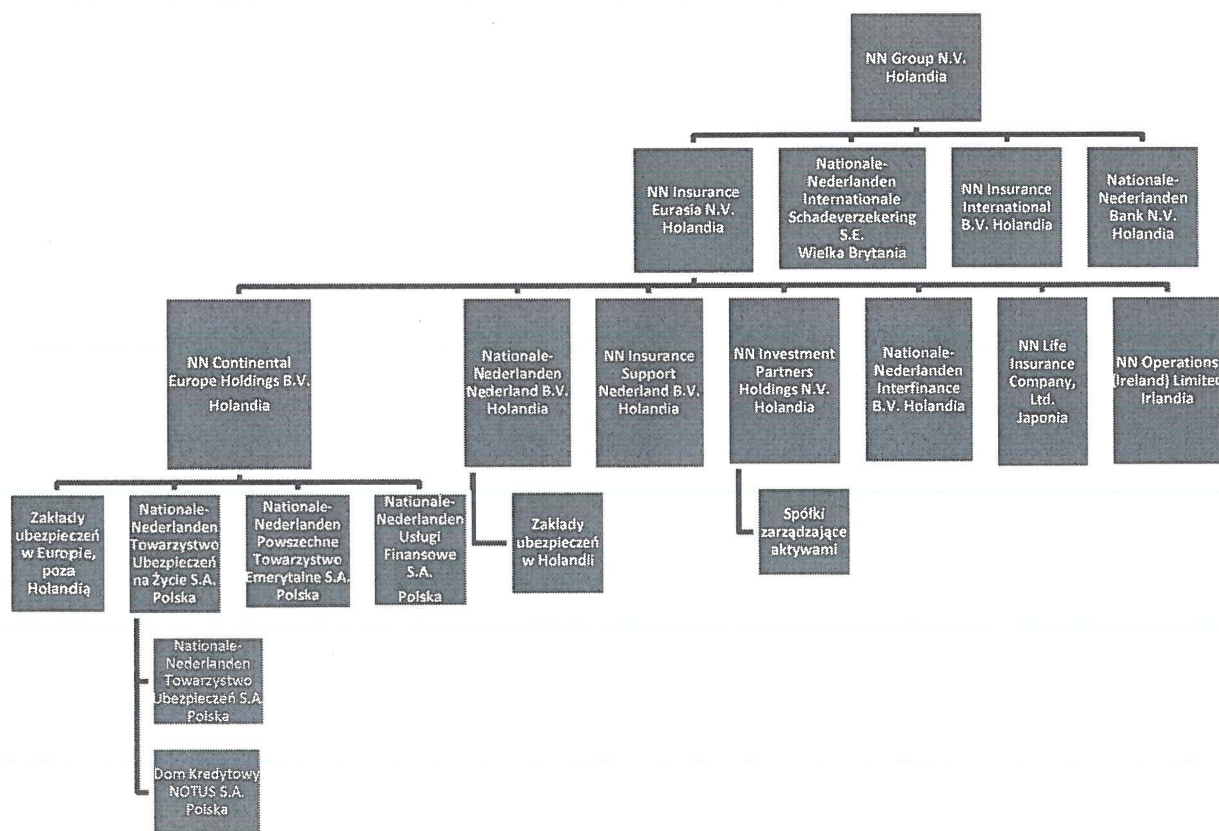
Towarzystwo wchodzi w skład grupy kapitałowej, którą tworzy spółka NN Group N.V. i podmioty zależne od spółki NN Group N.V. (dalej jako: Grupa NN). NN Group N.V. jest publiczną spółką z ograniczoną odpowiedzialnością (naamloze vennootschap) zawiązaną na podstawie ustawodawstwa Holandii, prowadzącą działalność ubezpieczeniowo-inwestycyjną.

Organem nadzoru odpowiedzialnym za nadzór nad Towarzystwem jest Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) z siedzibą w Warszawie, Pl. Powstańców Warszawy 1.

Biegłym rewidentem Towarzystwa jest Pan Artur Chądzyński, kluczowy biegły rewident, nr ewidencyjny 11541, działający w imieniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych - KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., z siedzibą w Warszawie, ul. Inflancka 4A.

Uproszczona struktura Grupy NN i wykaz istotnych zakładów powiązanych

Uproszczona struktura Grupy NN przedstawia się następująco:

A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Wynik z działalności ubezpieczeniowej prezentowany jest w rocznym sprawozdaniu finansowym w formularzach wyniku technicznego ubezpieczeń na życie. Główne pozycje składające się na wynik z działalności ubezpieczeniowej przedstawione zostały w niniejszym sprawozdaniu w formularzu S.05.01 Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty według linii biznesowych.

Wynik techniczny Towarzystwa za rok kończący się 31 grudnia 2016 i za rok kończący się 31 grudnia 2015, w podziale na grupy ubezpieczeniowe przedstawia poniższa tabela (w tys. zł).

	Wynik techniczny ubezpieczeń na życie					
	Grupa 1	Grupa 2	Grupa 3	Grupa 4	Grupa 5	Razem
za rok 2015	-6 157	-3 769	-27 302	0	157 441	120 213
za rok 2016	53 517	-3 944	-36 317	0	164 318	177 573

Główne pozycje składające się na wynik z działalności ubezpieczeniowej Towarzystwa, tj. składki, odszkodowania i świadczenia, zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, koszty w podziale na poszczególne linie biznesowe prezentuje poniższa tabela (w tys. zł).

	Linie biznesowe dla zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie				Ogółem
	Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	
Składki przypisane					
Brutto	244 101	177 201	763 463	171 581	1 356 345
Udział zakładów reasekuracji	2 417	170	1 043	6 750	10 381
Netto	241 684	177 031	762 420	164 830	1 345 964
Składki zarobione					
Brutto	242 430	178 188	763 658	168 532	1 352 808
Udział zakładów reasekuracji	2 417	170	1 043	6 750	10 381
Netto	240 013	178 018	762 615	161 782	1 342 428
Odszkodowania i świadczenia					
Brutto	79 710	276 655	614 431	29 611	1 000 406
Udział zakładów reasekuracji	1 066	29	12	1 767	2 874
Netto	78 644	276 626	614 419	27 844	997 532
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych					
Brutto	0	-73 039	238 101	24 621	189 682
Udział zakładów reasekuracji	0	0	-30	0	-30
Netto	0	-73 039	238 131	24 621	189 713
Koszty poniesione	76 572	17 210	75 071	183 494	352 347

A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

Wynik z działalności lokacyjnej Towarzystwa za rok kończący się 31 grudnia 2016 wynosił 402 136 tys. zł. Bezpośrednio w kapitale własnym (kapitał z aktualizacji wyceny) ujęto zyski w wysokości 104 761 tys. zł.

Wynik z działalności lokacyjnej Towarzystwa za rok kończący się 31 grudnia 2015 wynosił 70 493 tys. zł. Bezpośrednio w kapitale własnym (kapitał z aktualizacji wyceny) ujęto zyski w wysokości 131 047 tys. zł.

W poniższej tabeli zaprezentowano przychody i koszty z działalności lokacyjnej oraz zyski i straty ujęte bezpośrednio w kapitale własnym (kapitał z aktualizacji wyceny) za rok kończący się 31 grudnia 2016, w podziale na istotne grupy aktywów (w tys. zł).

Kategoria aktywów	Przychody z lokat	Nie zrealizowane zyski z lokat	Koszty działalności lokacyjnej	Nie zrealizowane straty na lokatach	Zyski i straty ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny	
					Zyski	Straty
Lokaty (inne niż aktywa ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	173 247	518	19 544	22 670	104 761	0
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	0	0	0	0	0	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	0	0	0	1 795	0	0
Akcje i udziały	0	0	0	0	0	0
Akcje i udziały – notowane	0	0	0	0	0	0
Akcje i udziały – nienotowane	0	0	0	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe	150 564	518	12 477	18 426	93 355	0
Obligacje państwowe	126 578	0	11 848	6 256	87 538	0
Obligacje korporacyjne	23 986	518	629	12 171	5 817	0
Strukturyzowane papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	14 238	0	693	0	11 406	0
Instrumenty pochodne	7 024	0	6 240	2 445	0	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	1 410	0	125	0	0	0
Pozostałe lokaty	10	0	9	4	0	0
Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	133 179	589 889	27 881	424 602	0	0
Razem:	306 426	590 407	47 425	447 272	104 761	0

A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Zgodnie z Ustawą z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych opodatkowaniu podlegają aktywa wskazanych instytucji finansowych, w tym zakładów ubezpieczeń. Stawka podatku wynosi 0,0366% podstawy opodatkowania miesięcznie, z uwzględnieniem możliwych wyłączeń przedmiotowych i podmiotowych. Za rok kończący się 31 grudnia 2016 koszt podatku od niektórych instytucji finansowych, zapłaconego przez Towarzystwo w 2016 roku, wynosił 23 649 tys. zł.

Leasing

Towarzystwo jest stroną umów leasingu operacyjnego, na podstawie których przyjmuje do odpłatnego używania obce środki trwałe przez uzgodniony okres.

Według stanu na 31 grudnia 2016 roku Towarzystwo używało 54 samochodów osobowych na podstawie umów leasingu operacyjnego zawartych z Alphabet Polska Fleet Management Sp. z o.o. Ostania umowa, z której wynikają zobowiązania z tytułu leasingu oraz najmu samochodów osobowych wygasa w lutym 2020 roku.

Wartość początkowa samochodów w leasingu wynosiła 3 988 tys. zł.

Suma zdyskontowanych przyszłych faktycznych opłat leasingowych wynosiła 1 630 tys. zł. Opłaty leasingowe z tytułu wspomnianych umów, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat na podstawie faktur od dostawców przez okres trwania leasingu. Opłaty leasingowe zaliczane są do kosztów działalności operacyjnej.

W 2016 roku Towarzystwo poniosło z tytułu leasingu operacyjnego koszty w wysokości 1 583 tys. zł.

Inwestycje związane z sekurytyzacją

Towarzystwo nie posiada inwestycji związanych z sekurytyzacją.

A.5. Wszelkie inne informacje

Nie odnotowano innych istotnych informacji w zakresie wyników Towarzystwa, które powinny zostać ujawnione w okresie sprawozdawczym, tj. od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku.

B. System zarządzania

Wstęp

Poniższy rozdział sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zawiera informacje dotyczące systemu zarządzania, stosowanych przez Towarzystwo zasad dotyczących posiadania odpowiednich kompetencji i reputacji, systemu zarządzania ryzykiem, procesu przyjętego przez Towarzystwo w celu wywiązania się z zobowiązania do przeprowadzenia własnej oceny ryzyka i wypłacalności, systemu kontroli wewnętrznej, funkcji audytu wewnętrznego, opis sposobu wdrożenia funkcji aktuarialnej, opis zasad outsourcingu stosowanych przez Towarzystwo oraz ocenę adekwatności systemu zarządzania.

B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania

Stworzenie odpowiedniej struktury organizacyjnej, uwzględniającej jasny i odpowiedni podział obowiązków oraz skuteczny system przekazywania informacji, ma na celu zapewnienie przejrzystości zarządzania przy należycie określonym zakresie odpowiedzialności i podległości służbowej w ramach Towarzystwa, co z kolei umożliwia zarządzanie działalnością spółki w rozsądny i rozważny sposób.

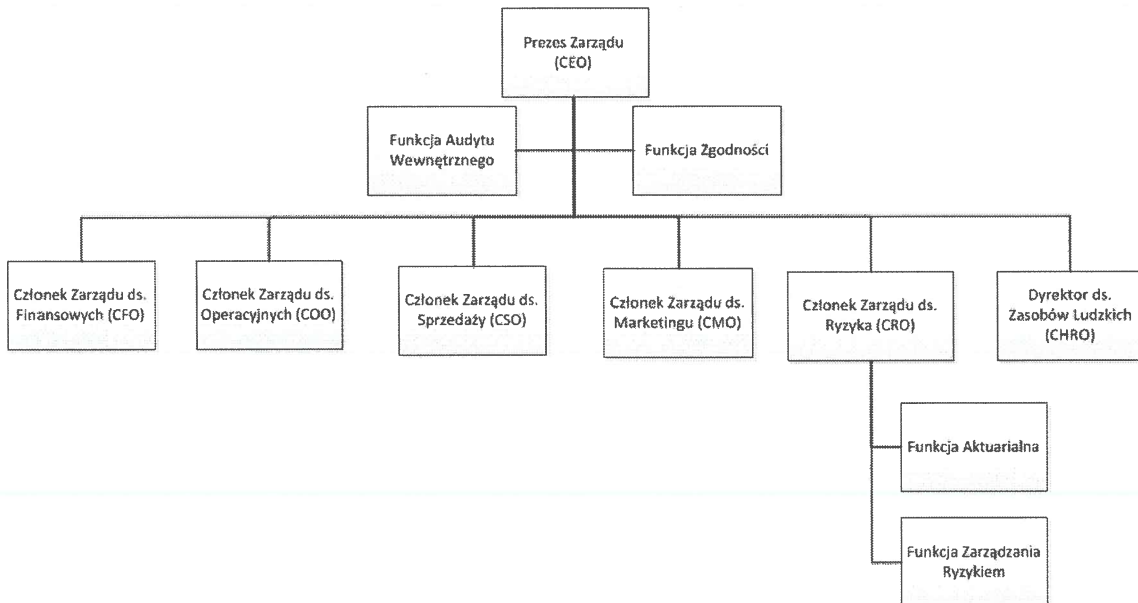
Struktura organizacyjna Towarzystwa obejmuje szereg działów udzielających wsparcia technicznego i funkcjonalnego oraz dostarczających wiedzę, która umożliwia Zarządowi oraz osobom pełniącym kluczowe funkcje podejmowanie decyzji, realizowanie strategii zarządzania ryzykiem i wykonywanie obowiązków z zakresu sprawozdawczości zewnętrznej.

Rada Nadzorcza w ramach wypełniania swoich funkcji i odpowiedzialności zatwierdza i nadzoruje realizację strategii zarządzania ryzykiem we wszystkich obszarach oraz nadzoruje efektywność systemu zarządzania.

W ocenie Towarzystwa system zarządzania jest adekwatny pod kątem charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności prowadzonej przez Towarzystwo.

Schemat organizacyjny

Struktura Zarządu Nationale-Nederlanden Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie S.A.

Prezes Zarządu (ang. CEO)

Do obowiązków Prezesa Zarządu należy m. in.:

- przyjmowanie/zwalnianie pracowników, ocena, efektywność, zmienne wynagradzanie członków Zarządu, Dyrektora ds. HR, Dyrektora ds. prawnych, Dyrektora ds. Zapewnienia Zgodności z Przepisami, Menadżera ds. Audytu Wewnętrznego;
- tworzenie i wdrażanie strategii spółki, w tym planowanie i wyznaczanie celów;
- zarządzanie Towarzystwem zgodnie z przyjętymi zasadami;
- realizowanie zaplanowanych celów i rentowności oraz monitorowanie i wyjaśnianie zmian.

Członek Zarządu ds. Finansowych (ang. CFO)

Do obowiązków CFO należy m. in.:

- odpowiedzialność za identyfikację, ocenę, monitorowanie i raportowanie wszystkich parametrów finansowych w ramach Towarzystwa;
- identyfikacja ryzyk, terminowe wdrażanie odpowiednich kontroli umożliwiających ograniczanie zidentyfikowanych ryzyk w podległym obszarze,
- zapewnienie, by Zarząd był zawsze dobrze poinformowany i rozumiał sytuację finansową;
- budżetowanie z uwzględnieniem kontroli kosztów w spółce;
- sprawozdawczość zarządcza;
- odpowiedzialność za przygotowanie planu długookresowego Towarzystwa.

Członek Zarządu ds. Operacyjnych (ang. COO)

Do obowiązków COO należy m. in.:

- ustanawianie solidnych systemów i struktur na potrzeby zarządzania inicjatywami projektowymi, w tym określanie jednolitych wymogów raportowych, zarządzanie portfelem projektów oraz metodologii zarządzania;
- określanie architektury IT oraz standardów IT zgodnie ze standardami i praktykami;
- zapewnienie właściwej obsługi klientów;
- zarządzanie współpracą z usługodawcami zewnętrznymi;
- śledzenie stanu ograniczania zidentyfikowanych ryzyk oraz zapewnianie terminowego i odpowiedniego rozwiązywania problemów ujawnionych w wyniku audytów.

Członek Zarządu ds. Ryzyka (ang. CRO)

Do obowiązków CRO należy m. in.:

- identyfikacja ryzyk, terminowe wdrażanie odpowiednich kontroli umożliwiających ograniczanie zidentyfikowanych ryzyk w podległym obszarze;
- wkład w skuteczne wdrażanie systemu Zarządzania Ryzykiem, szczególnie w odniesieniu do modelowania ryzyka jako podstawy obliczania wymogów kapitałowych;
- tworzenie metodologii Zarządzania Ryzykiem i doradzanie w sprawach tolerancji ryzyka i profilu ryzyka;
- ustalanie i modyfikacje polityki reasekuracyjnej, zatwierdzanie zmian w obszarze reasekuracji w zakresie limitów i cen oraz bieżące rozliczenia z reasekuratorem;
- zapewnienie, by Zarząd był zawsze dobrze poinformowany i rozumiał istniejące ryzyka;
- udzielanie wsparcia dla Pionu Finansów przy analizie, ocenie, raportowaniu i dokonywaniu przeglądów wskaźników aktuarialnych.

Osoba Nadzorująca Funkcję Zarządzania Ryzykiem

Osobą Nadzorującą Funkcję Zarządzania Ryzykiem jest Członek Zarządu - CRO. Do obowiązków Osoby Nadzorującej Funkcję Zarządzania Ryzykiem należy m. in.:

- odpowiedzialność za Funkcję Zarządzania Ryzykiem, do której należy identyfikacja, pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka w ramach spółki;
- przygotowanie raportu ORSA;
- nadzorowanie osób pełniących Funkcję Zarządzania Ryzykiem.

Osoba Nadzorująca Funkcję Aktuarialną

Osobą Nadzorującą Funkcję Aktuarialną jest Członek Zarządu - CRO. Do obowiązków Osoby Nadzorującej Funkcję Aktuarialną należy m. in.:

- odpowiedzialność za Funkcją Aktuarialną w tym tworzenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- przygotowanie raportu Funkcji Aktuarialnej;
- nadzorowanie osób pełniących Funkcję Aktuarialną.

Członek Zarządu ds. Sprzedaży (ang. CSO)

Do obowiązków CSO należy m. in.:

- tworzenie i wdrażanie strategii dystrybucyjnej we wszystkich kanałach dystrybucyjnych, w tym planowanie, wyznaczanie celów i realizacja celów sprzedażowych;
- przewodzenie, szkolenie i rozwijanie zespołu ds. dystrybucji, ustalanie wymogów szkoleniowych oraz jakości sprzedaży dla pośredników oferujących produkty spółki;
- zarządzanie jakością sprzedaży;
- identyfikacja ryzyk, terminowe wdrażanie odpowiednich kontroli umożliwiających ograniczanie zidentyfikowanych ryzyk w podległym obszarze;
- tworzenie i uruchamianie dodatkowych kanałów dystrybucyjnych.

Członek Zarządu ds. Marketingu (ang. CMO)

Do obowiązków CMO należy m. in.:

- tworzenie i wdrażanie strategii marketingowej i rozwoju / zarządzania produktami we wszystkich kanałach dystrybucyjnych;
- nadzór nad procesem tworzenia produktów;
- wycena produktów;
- tworzenie zasad komunikacji z klientami;
- określanie wymagań profilu klienta dla każdego produktu;
- prowadzenie badań marketingowych i badań zachowań klientów;
- identyfikacja ryzyk, terminowe wdrażanie odpowiednich kontroli umożliwiających ograniczanie zidentyfikowanych ryzyk w podległym obszarze,
- komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna.

Dyrektor ds. Zasobów Ludzkich (ang. CHRO)

Do obowiązków CHRO należy m. in.:

- organizacja procesu rekrutacji, zwalnianie pracowników, opracowanie i nadzór nad spójnym procesem oceny efektywności pracy pracowników, realizację polityki wynagrodzenia pracowników;
- dbanie o rozwój utalentowanych pracowników i zarządzających (poprzez osobiste plany rozwoju i/lub przy użyciu innych metod rozwoju) oraz zasobów ludzkich;
- proaktywne rozwiązywanie zagadnień dotyczących rozwoju przywództwa;
- planowanie sukcesji na kluczowych stanowiskach przywódczych;
- wyznaczanie kierunku budowy pożądanej kultury pracy;
- identyfikacja ryzyk, terminowe wdrażanie odpowiednich kontroli umożliwiających ograniczanie zidentyfikowanych ryzyk w podległym obszarze, przeprowadzanie badań zaangażowania pracowników oraz planowanie działań kontrolnych;
- należyte i terminowe raportowanie do regulatorów, związane m.in. z oceną i wynagrodzeniami zmiennymi;
- zarządzanie/wspieranie komunikacji o zadaniach i działaniach związanych z Radą Pracowniczą.

Osoba Nadzorująca Funkcję Zgodności z Przepisami (Compliance)

Do obowiązków Osoby Nadzorującej Funkcję Compliance należy m. in.:

- odpowiedzialność za Funkcję Compliance;
- doradzanie zarządzającym Towarzystwem w sprawach dotyczących zapewnienia zgodności z przepisami, poprzez bieżącą identyfikację, ocenę i monitorowanie ryzyka;
- nadzorowanie osób pełniących Funkcję Compliance.

Osoba Nadzorująca Funkcję Audytu Wewnętrznego

Do obowiązków Osoby Nadzorującej Funkcję Audytu Wewnętrznego należy m. in.:

- odpowiedzialność za Funkcję Audytu Wewnętrznego w tym przygotowanie, wykonanie audytu oraz wydawanie rekomendacji na podstawie wykonanych prac i przygotowanie raportu z ustaleniami/obserwacjami oraz rekomendacjami;
- nadzorowanie osób pełniących Funkcję Audytu Wewnętrznego.

Zespół Zarządzający

Odpowiedzialność za całą działalność operacyjną Towarzystwa ponosi Zarząd. Towarzystwo dysponuje zespołem zarządzającym („Zespół Zarządzający”). Zadaniem Zespołu Zarządzającego jest wspieranie Prezesa Zarządu.

Do głównych zadań Zespołu Zarządzającego należy:

- koordynacja działań marketingowych i współpracy z aktualnymi i potencjalnymi klientami,
- tworzenie wizji oraz ogólnej strategii, planów biznesowych i budżetów,
- tworzenie szerokiej polityki / szerokiego planu rozwoju kadry zarządzającej oraz planu sukcesji dla wszystkich kluczowych funkcji,
- wdrażanie strategii Towarzystwa,
- przegląd wyników działalności Towarzystwa i ich porównanie z celami finansowymi i niefinansowymi,
- rozwiązywanie problemów operacyjnych w Towarzystwie,
- ustanawianie i utrzymanie wewnętrznych mechanizmów kontroli, w tym sprawozdawczość do funkcji / komitetów,
- należyte i samodzielne działanie funkcji kontrolnych, w szczególności Zespół Zarządzający odpowiada za wprowadzanie i wdrażanie systemów zapewniających należyte i ciągłe działanie modeli, które uwzględniają profil ryzyka Towarzystwa.

W skład Zespołu Zarządzającego Towarzystwa wchodzi co najmniej:

(i) Prezes Zarządu (ang. CEO), (ii) Członek Zarządu ds. Finansowych (ang. CFO), (iii) Członek Zarządu ds. Operacyjnych (ang. COO), (iv) Członek Zarządu ds. Ryzyka (ang. CRO), (v) Członek Zarządu ds. Sprzedaży (ang. CSO), (vi) Członek Zarządu ds. Marketingu (ang. CMO) (włączając tworzenie produktów i komunikację), (vii) Dyrektor ds. Zasobów Ludzkich (ang. CHRO), (viii) Osoba Nadzorująca Funkcję Zarządzania Ryzykiem, (ix) Osoba Nadzorująca Funkcję Aktuarną, (x) Osoba Nadzorująca Funkcję Compliance.

Zespołowi Zarządzającemu przewodniczy Prezes Zarządu.

Struktura Komitetów Towarzystwa

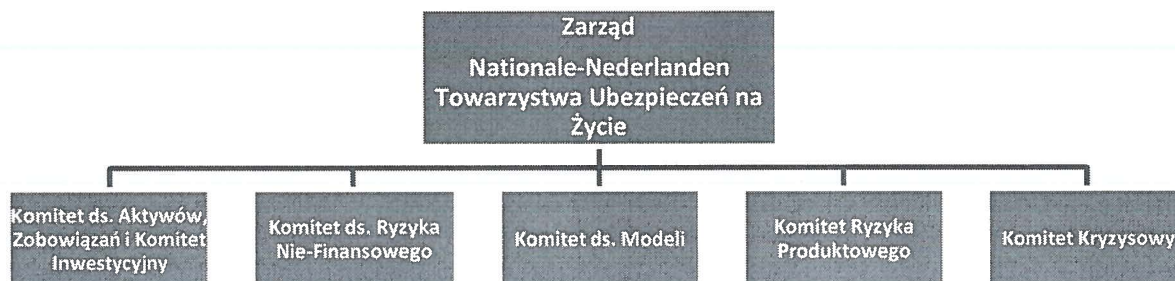
Komitet ds. Audytu

Rada Nadzorcza ma wpływ na wybrane elementy Systemu Kontroli Wewnętrznej poprzez działający w jej ramach Komitet ds. Audytu.

Komitety ds. Ryzyka

W celu wsparcia zarządzających Towarzystwa w nadzorowaniu wszelkich spraw związanych z ryzykiem, kapitałem, produktami oraz modelami została utworzona struktura komitetów ds. ryzyka.

Poniżej zaprezentowano przegląd struktury organizacyjnej komitetów ds. ryzyka działających w Towarzystwie:

Komitet ds. Aktywów, Zobowiązań i Komitet Inwestycyjny nadzoruje wszystkie sprawy związane z ryzykiem finansowym.

Komitet ds. Ryzyka Niefinansowego nadzoruje wszystkie sprawy związane z ryzykiem niefinansowym (ryzyko operacyjne i ryzyko niezgodności z przepisami).

Komitet ds. Modeli nadzoruje wszystkie sprawy związane z ryzykiem związanym z modelami.

Komitet ds. Ryzyka Produktowego i Portfelowego nadzoruje wszystkie sprawy związane z ryzykiem produktowym i portfelowym.

Komitet Kryzysowy nadzoruje wszystkie sprawy związane z ryzykiem sytuacji kryzysowych.

Uprawnienia komitetów są delegowane przez Zarząd Towarzystwa.

W celu zapewnienia konsekwencji w działaniu, w skład każdego z komitetów wchodzi co najmniej jeden z Członków Zarządu Towarzystwa.

Stale Komitety wspierające System Kontroli Wewnętrznej

Stałymi komitetami wchodzącymi w skład Systemu Kontroli Wewnętrznej (w ramach I linii obrony) są m.in.:

Komitet ds. Jakości Sprzedaży, który nadzoruje wszystkie sprawy związane z jakością sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Komitet ds. Jakości Danych, który nadzoruje wszystkie sprawy związane z jakością danych wykorzystywanych do raportowania finansowego na potrzeby wypłacalności.

Komitet ds. Bezpieczeństwa Fizycznego i Personalnego, który nadzoruje wszystkie sprawy związane z Bezpieczeństwem Higieny Pracy.

System zarządzania zbudowany na trzech liniach obrony

Towarzystwo ustanowiło wewnętrzny system, na który składają się trzy linie obrony jego działalności przed wszelkimi rodzajami ryzyka. Są to:

- I linia: poszczególne linie biznesowe, w tym w zakresie kontroli zarządzania;
- II linia: Funkcja Compliance, Funkcja Zarządzania Ryzykiem, Departament Finansów i Rachunkowości, Departament Kontrolingu – II linia obrony nazwana jest Strukturą Zarządzania Ryzykiem (SZR);
- III linia: Funkcja Audytu Wewnętrznego.

Powyższe trzy linie obrony stanowią łącznie System Zarządzania. Każdy departament należący do Struktury Zarządzania Ryzykiem (SZR, II linii obrony) definiuje wymagania zarządzania ryzykiem w codziennych aktywnościach, a ogół zadań i funkcji wykonywanych w celu spełnienia tych wymagań tworzy - System Zarządzania Ryzykiem (Zarządzanie Ryzykiem).

Pierwsza linia

I linia obrony obejmuje zarządzających liniami biznesowymi (ZLB) oraz ustanowione mechanizmy kontroli zarządzania. ZLB odpowiada za bieżące Zarządzanie Ryzykiem oraz wdrażanie działań Zarządzania Ryzykiem finansowym i niefinansowym w ramach Struktury Zarządzania Ryzykiem.

Druga linia

II linia obrony współpracuje z ZLB. Jest niezależna od ZLB, co pozwala zapewnić skuteczność działania i uniknąć konfliktu interesów. II linia obrony, w zakresie danej funkcji Zarządzania Ryzykiem, m.in.:

- pomaga przy tworzeniu strategii, polityk i systemów / struktur na potrzeby zarządzania wszystkimi kategoriami ryzyka finansowego i niefinansowego;
- udziela proaktywnych porad ZLB;
- zapewnia nadzór i podejmuje działania optymalizujące relację ryzyka do korzyści w danej sytuacji;
- monitoruje prowadzenie przez Towarzystwo bieżącej działalności oraz działań ograniczających zdefiniowane ryzyka, oraz ogólną uczciwość;
- usprawnia Zarządzania Ryzykiem w celu ułatwiania i zwiększania skuteczności tego procesu.

Trzecia linia

Funkcja Audytu Wewnętrznego funkcjonuje całkowicie niezależnie od I i II linii obrony. Funkcja Audytu Wewnętrznego dokonuje oceny ogólnej skuteczności wewnętrznych

mechanizmów kontrolnych oraz wydaje konkretne zalecenia mające na celu dalsze usprawnianie procesów lub struktury zarządzania i kontroli ryzyka.

Oprócz trzech linii obrony ustanowionych przez Towarzystwo wewnętrznie, działania audytora zewnętrznego oraz regulatorów mogą być także postrzegane, jako udział w strukturach ochrony przedsiębiorstwa.

W 2016 roku Towarzystwo nie dokonywało zmian w systemie zarządzania.

Polityka wynagradzania

Towarzystwo ustanowiło jasno sprecyzowaną politykę wynagradzania dla pracowników, dla Członków Zarządu Towarzystwa oraz dla Członków Rady Nadzorczej.

Polityka wynagradzania pracowników i Członków Zarządu obejmuje zarówno stałe, jak i zmienne składniki wynagrodzenia. Całkowita wysokość wynagrodzenia zmiennego nie może być wyższa niż roczne wynagrodzenie stałe. Stały składnik wynagrodzenia oparty jest na wycenie danego stanowiska oraz wynikach rocznej oceny pracowniczej. Zmienny składnik wynagrodzenia zależy jest od wyników osiągniętych przez danego pracownika, a także od ogólnych wyników Towarzystwa. W przypadku Członków Zarządu wynagrodzenie zmienne jest uzależnione od wyników oceny rocznej z realizacji celów biznesowych Członka Zarządu oraz kompetencji, a także od oceny Rady Nadzorczej sposobu zarządzania przez Członka Zarządu Towarzystwem. Do oceny zmiennego składnika wynagrodzenia definiowane są zarówno kryteria finansowe, jak również kryteria niefinansowe. Funkcje monitorujące (podlegające pod CFO, CRO, CHRO, Departament Prawny, Funkcja Audytu Wewnętrznego, Funkcja Compliance, Funkcja Zarządzania Ryzykiem oraz Funkcja Aktuarialna) nie podlegają ocenie na podstawie kryteriów finansowych.

Dodatkowo, wybrani pracownicy oraz Członkowie Zarządu uprawnieni są do otrzymania akcji Grupy NN.

Członkowie Rady Nadzorczej pobierają wynagrodzenie uzależnione od udziału z posiedzeniach Rady Nadzorczej, swojego statusu (Członek zależny/niezależny), pełnionej funkcji (Członek Rady Nadzorczej/Przewodniczący/Zastępca Przewodniczącego/Członek Komitetu ds. Audytu).

Towarzystwo nie wdrożyło programów emerytalno-rentowych lub programów wcześniejszych emerytur.

Informacje dotyczących istotnych transakcji

W okresie sprawozdawczym Towarzystwo nie zawarło istotnych transakcji z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład oraz z członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego.

B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Towarzystwo posiada zasady dotyczące kompetencji i reputacji definiujące wymagania roli, niezbędne kwalifikacje i doświadczenie, które stosowane są przy zatrudnianiu osób na następujące funkcje i stanowiska:

- Prezes Zarządu,
- Członek Zarządu,
- Osoby nadzorujące inne kluczowe funkcje:
 - Osoba Nadzorująca Funkcję Zarządzania Ryzykiem;

- Osoba Nadzorująca Funkcję Compliance;
- Osoba Nadzorująca Funkcję Audytu Wewnętrznego;
- Osoba Nadzorująca Funkcję Aktuarialną.

Opis procedury używanej do oceny kwalifikacji, umiejętności i reputacji

Pracownik Pionu Zasobów Ludzkich, odpowiedzialny za proces rekrutacji na dane stanowisko, każdorazowo sprawdza czy dane stanowisko należy do funkcji kluczowych oraz jakie wymogi zgodnie z UoDUiR powinien spełniać kandydat na dane stanowisko.

Proces oceny kandydata na stanowisko należące do funkcji kluczowych przebiega w następujący sposób:

- ocena kompetencji obejmuje ocenę kwalifikacji zawodowych i formalnych, wiedzy oraz odpowiedniego doświadczenia w sektorze ubezpieczeniowym, innych sektorach finansowych lub innych rodzajach działalności oraz uwzględnia obowiązki powierzone tej osobie a także, o ile ma to znaczenie dla wykonywania tych obowiązków, jej umiejętności w dziedzinie ubezpieczeń, finansów, rachunkowości, funkcji aktuarialnych i zarządzania;
- ocena kompetencji uwzględnia obowiązki powierzone poszczególnym osobom nadzorującym funkcje kluczowe, tak aby zapewnić należyte zróżnicowanie kwalifikacji, wiedzy i odpowiedniego doświadczenia gwarantujące profesjonalizm w zarządzaniu Towarzystwem i jego nadzorowaniu;
- ocena reputacji obejmuje ocenę uczciwości i prawidłowej sytuacji finansowej tej osoby w oparciu o informacje dotyczące jej charakteru oraz postępowania w życiu prywatnym i zawodowym, w tym dotyczące kwestii karnych, finansowych i nadzorczych mających znaczenie do celów oceny.

W przypadku pozytywnej oceny kandydata, dana osoba może zostać zatrudniona na stanowisko osoby nadzorującej funkcję kluczową.

B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

Cel zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem jest fundamentalną częścią działalności ubezpieczeniowej, która wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, regulatorów oraz udziałowców spełnia zobowiązania zaciągnięte wobec nich. Ryzyko jest integralną częścią biznesu ubezpieczeniowego, dlatego też tak istotne jest posiadanie odpowiednich procedur, narzędzi oraz wsparcia ze strony specjalistów zajmujących się zarządzaniem różnymi rodzajami ryzyka występującymi w działalności ubezpieczeniowej.

Strategia zarządzania ryzykiem

Strategia Zarządzania Ryzykiem jest zbudowana na podstawie apetytu na ryzyko Towarzystwa zdefiniowanego w procesie ORSA (Własna Ocena Ryzyka i Wypłacalności Zakładu). Strategia ta stanowi punkt wyjścia dla określenia zasad zarządzania ryzykiem oraz

odpowiedniej struktury systemu zarządzania (struktura organizacyjna, procesy, procedury, raporty).

Kluczowym elementem Strategii Zarządzania Ryzykiem jest kategoria „apetytu na ryzyko” (system współczynników).

Powyżej wymienione procesy (ORSA, aktualizacja założeń apetytu na ryzyko) pomagają w budowie strategii biznesowej, co prowadzi do świadomego unikania niechcianego lub nadmiernego poziomu ryzyka oraz do optymalizacji wielkości kapitału służącego do pokrycia tych ryzyk. Poziom ryzyka jest regularnie monitorowany i raportowany.

Funkcje kluczowe

Towarzystwo ustanowiło cztery funkcje kluczowe: Funkcję Zarządzania Ryzykiem, Funkcję Compliance, Funkcję Aktuarialną oraz Funkcję Audytu Wewnętrznego. W niniejszym rozdziale, System Zarządzania Ryzykiem, zaprezentowana jest Funkcja Zarządzania Ryzykiem oraz Funkcja Compliance. Natomiast pozostałe funkcje zostały opisane w dalszej części dokumentu, w punktach B.5 i B.6.

Niezależność funkcji kluczowych

Osoby pełniące kluczowe funkcje, z racji pełnionych obowiązków, mają zapewnioną możliwość eskalacji spornych kwestii na wyższy poziom struktury zarządzania.

Niezależność kluczowych funkcji zapewniona jest również poprzez prawo do regularnego uczestnictwa w posiedzeniach Zarządu Towarzystwa. Dodatkowo, przynajmniej raz do roku osoba pełniąca kluczowe funkcje w ramach swoich obowiązków przedstawia Radzie Nadzorczej Towarzystwa sprawozdanie z wykonywania czynności należących do tej kluczowej funkcji.

Funkcja Zarządzania Ryzykiem

Członek Zarządu - Dyrektor ds. Ryzyka (CRO) jest odpowiedzialny za Funkcję Zarządzania Ryzykiem, która identyfikuje, wycenia, monitoruje oraz raportuje ryzyka w Towarzystwie. Funkcja Zarządzania Ryzykiem ustanawia procedury i procesy związane z zarządzaniem ryzykiem, rozwija metodologię pomiaru tych ryzyk oraz jest funkcją doradczą odnośnie tolerancji na ryzyko, profilu ryzyka oraz apetytu na ryzyko. Dyrektor ds. Ryzyka zapewnia, że Zarząd jest dobrze poinformowany oraz rozumie ekspozycję zakładu na poszczególne ryzyka. Do głównych obowiązków jakie realizuje CRO w obszarze Funkcji Zarządzania Ryzykiem należy wspieranie Prezesa Zarządu, Zarządu oraz innych funkcji zlokalizowanych w pierwszej linii obrony w efektywnym pełnieniu ich roli w systemie zarządzania ryzykiem poprzez:

- wspieranie Zarządu i innych funkcji pierwszej linii obrony w efektywnym działaniu systemu zarządzania ryzykiem,
- wykonywanie obowiązków drugiej linii obrony zarządzania ryzykiem,
- przewodniczenie lub uczestniczenie w komitetach ryzyka.

Kontrola poziomu ryzyka

Kontrola danego ryzyka jest zawsze proporcjonalna do jego skali. Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za nadanie odpowiedniej wagi dla kontroli ryzyka w Towarzystwie oraz bieżącego jego monitorowania. Pracownicy Towarzystwa są świadomi swojej roli w systemie zarządzania ryzykiem.

W Towarzystwie ustanowiony jest system raportów które są regularnie przekazywane do Zarządu, a wszystkie pojawiające się ryzyka są omawiane podczas posiedzeń komitetów ds. ryzyka. Zbiorcze raporty odnośnie poziomu ryzyka w obszarze finansowym i niefinansowym przekazywane są do Zarządu i zatwierdzane w cyklu kwartalnym, natomiast raport ORSA w cyklu rocznym.

B.4. System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej (SKW) w Towarzystwie obejmuje zestawienie procesów, komitetów, procedur administracyjnych i księgowych, ustaleń w zakresie raportowania na wszystkich szczeblach Towarzystwa.

System kontroli wewnętrznej został stworzony w celu zapewnienia:

- efektywności i skuteczności działań (cel operacyjny);
- wiarygodności informacji finansowej i poza-finansowej (cel informacyjny);
- właściwej kontroli ryzyka (cel nadzorczy);
- ostrożnościowego podejścia do biznesu (cel zarządczy);
- zgodności z przepisami prawa, rekomendacjami regulatorów, jak również z procedurami i politykami wewnętrznymi (cel regulacyjny).

Towarzystwo ustanowiło SKW na podstawie strategii zarządzania ryzykiem, regulaminów, procedur wewnętrznych, polityk korporacyjnych, regulaminów komitetów utworzonych w Towarzystwie oraz na podstawie odpowiedniej struktury organizacyjnej (raportowanie hierarchiczne i funkcjonalne). Za prawidłowe funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej odpowiedzialny jest Zarząd.

Rada Nadzorcza Towarzystwa ma wpływ na wybrane elementy SKW poprzez działający w jej ramach Komitet ds. Audytu oraz poprzez decyzje Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza zapoznaje się, przedstawia opinie oraz zatwierdza m.in. co następuje:

- strategię zarządzania ryzykiem oraz przyjęty poziom tolerancji na ryzyko,
- główne zidentyfikowane ryzyka (HLRA) w Towarzystwie,
- istotne transakcje wewnątrz grupy kapitałowej.

Ponadto Rada Nadzorcza Towarzystwa jest regularnie informowana o jakości SKW w obszarze dystrybucji ubezpieczeń i tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Funkcja Zgodności z Przepisami (Compliance)

Za zarządzanie ryzykiem compliance w Towarzystwie odpowiada właściciel Funkcji Compliance, tj. Osoba Nadzorująca Funkcję Compliance, powołana do tego zadania przez Zarząd i nie będąca Członkiem Zarządu. Właściciel funkcji zapewnia zgodność z regulacjami poprzez monitorowanie zgodność z przepisami na poziomie lokalnym i pomoc zarządzającym w kontroli ryzyka compliance.

Zadaniem Funkcji Compliance jest doradzanie Zarządowi oraz komórkom organizacyjnym w zakresie mających zastosowanie przepisów prawa i regulacji, w tym wytycznych administracyjnych, a także regulacji i standardów wewnętrznych.

W związku z tym, że Osoba Nadzorująca Funkcję Compliance pełni rolę Dyrektora ds. zgłaszania naruszeń (Whistleblowing Reporting Officer, WRO), każdy pracownik jest uprawniony do anonimowego informowania WRO o podejrzeniu naruszenia przepisów wewnętrznych lub zewnętrznych oraz o innych nieprawidłowościach.

B.5. Funkcja Audytu Wewnętrznego

Realizacja Funkcji Audytu Wewnętrznego w Towarzystwie

Towarzystwo posiada skuteczną Funkcję Audytu Wewnętrznego, która obejmuje ocenę adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej i innych elementów systemu zarządzania.

Zadania Funkcji Audytu Wewnętrznego wykonywane są przez Departament Audytu Wewnętrznego. Funkcję Audytu Wewnętrznego nadzoruje Menadżer ds. Audytu, kierujący Departamentem Audytu Wewnętrznego. Pracownicy Departamentu Audytu Wewnętrznego są osobami wykonującymi zadania Funkcji Audytu Wewnętrznego.

W ramach realizacji Funkcji Audytu Wewnętrznego, Departament Audytu Wewnętrznego obejmuje swoimi działaniami wszystkie czynności operacyjne wykonywane przez Towarzystwo.

W celu skutecznego wykonywania Funkcji Audytu Wewnętrznego, Menadżer ds. Audytu oraz Pracownicy Departamentu Audytu Wewnętrznego mają zapewniony odpowiedni dostęp do informacji, w szczególności:

- mają pełny, możliwy do realizacji w każdym momencie, dostęp do systemów, dokumentów, jednostek, biur oraz pracowników Towarzystwa; dostęp ten realizowany jest przy zachowaniu zasad związanych z poufnością dokumentów oraz ochroną danych osobowych;
- uzyskują (w rozsądnym terminie) niezbędne do realizacji działań audytowych wyjaśnienia, dodatkowe informacje oraz wsparcie od pracowników Towarzystwa;
- samodzielnie planują działania audytowe, ich zakres oraz terminy realizacji, uwzględniając przy tym zasadę najmniejszej możliwej uciążliwości w stosunku do bieżących działań operacyjnych Towarzystwa.

Niezależność i obiektywność Funkcji Audytu Wewnętrznego

Funkcja Audytu Wewnętrznego jest obiektywna i niezależna. Obiektywność i niezależność zapewniona jest w szczególności poprzez:

- linię raportowania Menadżera ds. Audytu, który raportuje bezpośrednio (hierarchicznie) do Prezesa Zarządu Towarzystwa oraz funkcjonalnie do Komitetu ds. Audytu ustanowionego na poziomie Rady Nadzorczej Towarzystwa;
- niezależność Funkcji Audytu Wewnętrznego od funkcji operacyjnych oraz innych kluczowych funkcji, zarówno w strukturze organizacyjnej, jak i w bieżącym działaniu; Funkcja Audytu Wewnętrznego samodzielnie stanowi III linię obrony w strukturze opartej na 3 liniach obrony w Towarzystwie;
- realizację zasady, zgodnie z którą w przypadku, gdy osoba wykonująca czynności w ramach Funkcji Audytu Wewnętrznego (pracownik Departamentu Audytu Wewnętrznego) wykonywała wcześniej zadania w ramach innej jednostki organizacyjnej Towarzystwa, nie może ona realizować zadań audytorskich w odniesieniu do tego obszaru przez okres 12 miesięcy od zakończenia wykonywania zadań w ramach tej jednostki organizacyjnej (zapobieganie konfliktowi interesów).

B.6. Funkcja Aktuarialna

Funkcja Aktuarialna realizowana jest przez osoby dysponujące wiedzą z zakresu matematyki aktuarialnej i finansowej, oraz wykazujące się stosownym doświadczeniem w stosowaniu właściwych standardów zawodowych. Osoba Nadzorująca Funkcję Aktuarialną raportuje bezpośrednio do Prezesa Zarządu (CEO).

Do zadań Funkcji Aktuarialnej należy:

- koordynacja i nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rachunkowości;
- zapewnienie adekwatności metodologii i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności;
- ocena, czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
- porównanie najlepszych oszacowań (ang. best estimates & assumptions, BEA) z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
- informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej Towarzystwa o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności;
- wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia;
- wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji.

Co najmniej raz do roku Osoba Nadzorująca Funkcję Aktuarialną przygotowuje Raport Funkcji Aktuarialnej zawierający opinie odnośnie powyżej wymienionych obszarów. Walidacja RTU jest przeprowadzana w ramach Raportu Funkcji Aktuarialnej.

B.7. Outsourcing

W Towarzystwie został wdrożony system nadzoru nad outsourcingiem wraz z podziałem odpowiedzialności w procesie, mający na celu zapewnienie że:

- zostały przeprowadzone szczegółowe analizy w celu weryfikacji czy potencjalny usługodawca posiada umiejętności i możliwości oraz ewentualne zezwolenia wymagane na podstawie przepisów prawa, pozwalające mu wykonywać w odpowiedni sposób zlecane funkcje lub czynności, uwzględniając przy tym cele i potrzeby Towarzystwa;
- zostały objaśnione warunki umowy outsourcingu, w zrozumiały sposób, organowi zarządzającemu oraz ich zatwierdzenie przez ten organ;
- została zawarta pisemna umowa pomiędzy Towarzystwem a usługodawcą, w której wyraźnie określono odpowiednie prawa i obowiązki Towarzystwa i usługodawcy;
- Towarzystwu nie zagraża żaden faktyczny lub potencjalny konflikt interesów;
- nie ma naruszeń prawa, a w szczególności przepisów dotyczących ochrony danych;
- w uzasadnionych przypadkach, usługodawca podlega takim samym przepisom dotyczącym bezpieczeństwa i poufności informacji jak Towarzystwo.

Outsourcing elementów systemu zarządzania lub istotnych czynności i funkcji operacyjnych

Outsourcing elementów systemu zarządzania lub istotnych czynności lub funkcji operacyjnych Towarzystwa jest realizowany w taki sposób, aby nie spowodować żadnego z następujących skutków:

- wywarcie istotnego negatywnego wpływu na jakość systemu zarządzania Towarzystwa;
- nieuzasadniony wzrost ryzyka operacyjnego;
- wywarcie negatywnego wpływu na zdolność organu nadzoru do monitorowania należytego wykonywania obowiązków przez Towarzystwo;
- osłabienie jakości ciągłej i zadowalającej obsługi ubezpieczonych.

W ramach outsourcingu elementów systemu zarządzania lub istotnych czynności i funkcji operacyjnych, Towarzystwo powierzyło następujące czynności wybranym podmiotom Grupy NN:

- elementy wspierające wyznaczanie najlepszego oszacowania, kapitałowego wymogu wypłacalności oraz sprawozdawczości w zakresie aktywów. Usługa ta realizowana jest na terenie Holandii;
- zarządzanie aktywami. Usługa ta realizowana jest na terenie Polski.

B.8. Wszelkie inne informacje

Nie odnotowano innych istotnych informacji w zakresie systemu zarządzania, które powinny zostać ujawnione w okresie sprawozdawczym, tj. od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku.

C. Profil ryzyka

Wstęp

Poniższy rozdział sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zawiera informacje dotyczące profilu ryzyka zakładu ubezpieczeń w podziale na następujące kategorie: (a) ryzyko aktuarialne, (b) ryzyko rynkowe, (c) ryzyko kredytowe, (d) ryzyko płynności, (e) ryzyko operacyjne, (f) inne istotne rodzaje ryzyka. W celu wyznaczenia kapitałowego wymogu wypłacalności Towarzystwo stosuje metodologię formuły standardowej. Środki stosowane do oceny ryzyk, jak również do oceny wrażliwości na ryzyko, są spójne zasadami zarządzania ryzykiem przedstawionymi w części B ze szczególnym uwzględnieniem własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA). Profil ryzyka Towarzystwa nie odbiega istotnie od profilu polskiego rynku ubezpieczeń na życie i w konsekwencji formuła standardowa - skalibrowana do uśrednionego rynku europejskiego włącznie z rynkiem polskim prawidłowo reprezentuje ryzyka, na które narażone jest Towarzystwo. Ponadto na podstawie analiz własnych oraz oceny ryzyk zdefiniowane zostały scenariusze testowe wystąpienia potencjalnych ryzyk, tzw. testy stresu. Wyniki testów stresu wskazują, że posiadana nadwyżka kapitału jest wystarczająca do zachowania wypłacalności na wypadek zrealizowania się niekorzystnych scenariuszy, także scenariuszy o bardzo silnym wpływie finansowym.

W roku 2016 Towarzystwo dodatkowo uczestniczyło w dwóch testach warunków skrajnych (testach stresu): jednym przeprowadzonym przez KNF oraz drugim opracowanym przez EIOPA. Powyższe testy potwierdzają silną i stabilną pozycję kapitałową Towarzystwa. W okresie sprawozdawczym za rok 2016 Towarzystwo nie odnotowało istotnych zmian w profilu ryzyka, na które Towarzystwo było narażone.

W kolejnych podrozdziałach przedstawiono bardziej szczegółowe opisy ryzyk, na które narażone jest Towarzystwo. Przez podstawowe środki własne Towarzystwa, zgodnie artykułem 241 UoDUiR, rozumie się nadwyżkę aktywów dla celów wypłacalności nad zobowiązaniami dla celów wypłacalności oraz zobowiązania podporządkowane wyliczonymi zgodnie z metodologią systemu Wypłacalność II.

C.1. Ryzyko aktuarialne

Ryzyko aktuarialne definiuje się jako możliwość poniesienia straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań, jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia, w związku z niewłaściwymi założeniami dotyczącymi wyceny składek czy tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Moduł ryzyka aktuarialnego w systemie Wypłacalność II w ubezpieczeniach na życie obejmuje wszystkie następujące podmoduły:

- a) podmoduł ryzyka śmiertelności w ubezpieczeniach na życie;
- b) podmoduł ryzyka długowieczności w ubezpieczeniach na życie;
- c) podmoduł ryzyka niezdolności do pracy-zachorowalności;
- d) podmoduł ryzyka wydatków w ubezpieczeniach na życie;
- e) podmoduł ryzyka rewizji rent w ubezpieczeniach na życie;
- f) podmoduł ryzyka związanego z rezygnacjami z umów;
- g) podmoduł ryzyka katastroficznego w ubezpieczeniach na życie.

Moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych obejmuje (i) podmoduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, (ii) podmoduł ryzyka katastroficznego w ubezpieczeniach zdrowotnych; na podmoduł (i) składają się ponadto ryzyka (a)-(f) wymienione powyżej.

Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka aktuarialnego w przypadku ubezpieczeń na życie na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 735 348 tys. zł, zaś w przypadku ubezpieczeń zdrowotnych 134 150 tys. zł.

Na kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka aktuarialnego składają się poszczególne wymogi kapitałowe dla każdego z powyższych podmodułów. Obliczenia wymogów kapitałowych w podmodułach ryzyka w ubezpieczeniach na życie opierają się na określonych scenariuszach i są równe stracie podstawowych środków własnych zakładu ubezpieczeń, która nastąpiłaby wskutek nagłego i trwałego pogorszenia się założeń dotyczących obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych powodujących ich wzrost. Poniżej przedstawiono definicje ryzyk w kolejności ich istotności w kapitałowym wymogu wypłacalności Towarzystwa.

Ryzyko związane z rezygnacjami z umów to ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany zobowiązań w wyniku zmiany oczekiwanych współczynników wykorzystania przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego opcji. Stosowne opcje to wszystkie prawne lub zawarte w umowie prawa ubezpieczających lub ubezpieczonych do całkowitego lub częściowego wypowiedzenia, wykupu, zmniejszenia, ograniczenia lub zawieszenia ochrony ubezpieczeniowej lub możliwości rezygnacji z polisy ubezpieczeniowej.

Ryzyko związane z wysokością ponoszonych kosztów wynika ze zmian w kosztach ponoszonych w związku z obsługą umów ubezpieczeniowych.

Ryzyko katastroficzne wynika z ekstremalnych lub nieregularnych zdarzeń, których wpływ nie jest odpowiednio uchwycony w pozostałych podmodułach ryzyka w ubezpieczeniach na życie (np. ryzyko pandemii).

Ryzyko śmiertelności to ryzyko straty lub niekorzystnych zmian wartości zobowiązań ubezpieczeniowych w wyniku zmian w poziomie, trendzie lub zmienności współczynników umieralności, gdzie wzrost współczynnika umieralności prowadzi do wzrostu wartości zobowiązań ubezpieczeniowych.

C.2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe definiuje się jako ryzyko straty spowodowane niekorzystną zmianą sytuacji finansowej, wynikającą bezpośrednio lub pośrednio z wahań poziomu zmienności rynkowych cen aktywów, spreadu kredytowego, wartości zobowiązań i instrumentów finansowych. Ryzyko rynkowe oblicza się jako spadek wartości podstawowych środków własnych spowodowane niekorzystnymi zmianami: (i) cen instrumentów będących przedmiotem lokat, (ii) wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych; wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dokonywana jest zgodnie z wymogami regulacji Wypłacalność II i nie uwzględnia marginesu ryzyka (dodatkowe informacje zostały zawarte w części D.2). Proces zarządzania ryzykiem spreadu kredytowego i ryzykiem koncentracji ma odmienną specyfikę od procesu zarządzania pozostałymi podkategoriami ryzyka rynkowego i został opisany w osobnych częściach poniżej.

Zgodnie z regulacją Wypłacalność II na moduł ryzyka rynkowego w Towarzystwie składają się wszystkie następujące podmoduły:

- a) podmoduł ryzyka stopy procentowej;
- b) podmoduł ryzyka cen akcji;
- d) podmoduł ryzyka spreadu kredytowego;
- e) podmoduł ryzyka walutowego;
- f) podmoduł ryzyka koncentracji aktywów.

Z punktu widzenia bilansu ekonomicznego Towarzystwa najbardziej istotnymi elementami ryzyka rynkowego są: ryzyko rozpiętości/marży kredytowej (tzw. spread) – opisane w punkcie C.3, ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko cen akcji. Spółka nie jest narażona na istotne ryzyko kursu walutowego.

Źródłami ryzyka stopy procentowej są m.in. wzrost inflacji (bieżącej lub prognozowanej), spadek stopy oszczędności w gospodarce, negatywna ocena przez inwestorów przyszłej sytuacji fiskalnej kraju, wzrost stóp procentowych. Na ryzyko rynku akcji składają się: ryzyko systemowe rynku akcji, ryzyko branżowe i ryzyko specyficzne konkretnego emitenta.

Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka rynkowego (włączając wymogi kapitałowe na ryzyko koncentracji aktywów oraz rozpiętości kredytowej) na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 227 436 tys. zł.

C.3. Ryzyko kredytowe

Ryzyko spreadu kredytowego to ryzyko spadku wartości aktywów spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla danej emisji, czyli różnicy między rentownością danego instrumentu dłużnego, a rentownością instrumentów dłużnych emitowanych przez państwo.

Rozpiętość ta (spread kredytowy) rośnie w przypadku gorszej oceny zdolności kredytowych emitenta przez uczestników rynku wtórnego powodując spadek wartości danego dłużnego papieru wartościowego. Z punktu widzenia bilansu Towarzystwa ekspozycja na ryzyko kredytowe związana jest inwestycjami w obligacje korporacyjne, fundusze zbiorowego inwestowania oraz depozyty, które w regulacji Wypłacalność II podlegają szokom ryzyka rozpiętości kredytowej. Rozkład ocen kredytowych poszczególnych inwestycji w ekspozycji ryzyka kredytowego przedstawia się następująco: AAA – 8%, A – 25%, BBB – 8%, B – 1%, NR (bez ratingu) – 58%. Warto odnotować, iż zakład ubezpieczeń może stosować zewnętrzną ocenę kredytową do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności zgodnie ze standardową formułą wyłącznie, jeżeli ocena ta została wydana lub zatwierdzona przez zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej (ECAI); Towarzystwo korzysta z zewnętrznych ocen kredytowych wydanych tylko przez trzy najbardziej renomowane agencje: Standard & Poor's, Moody's, Fitch.

Towarzystwo lokuje posiadane środki finansowe zgodnie z zasadą ostrożnego inwestora, tzn. wyłącznie w aktywa i instrumenty finansowe, których ryzyko Towarzystwo może określić, monitorować, właściwie zarządzać, wokół którego możliwe jest prowadzenie sprawozdawczości i które Towarzystwo uwzględnia przy ocenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności. Towarzystwo lokuje swoje środki finansowe, a w szczególności aktywa stanowiące pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności i aktywa stanowiące pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego, w sposób nastawiony na bezpieczeństwo, jakość i rentowność, przy jednoczesnym zachowaniu płynności. Towarzystwo lokując aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczających dla celów wypłacalności uwzględnia swoją działalność, w tym charakter i czas trwania zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia, w sposób zgodny z interesami ubezpieczających. Towarzystwo różnicuje aktywa i zachowuje ich odpowiednie rozproszenie, aby uniknąć nadmiernego uzależnienia od jednego, szczególnego składnika aktywów, emitenta, obszaru geograficznego. W przypadku umów ubezpieczenia na życie, w których ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, w tym umów ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności stanowią jak najdokładniejsze odzwierciedlenie w jednostkach uczestnictwa lub odpowiednich aktywach. W związku z wykonywaniem działalności lokacyjnej Towarzystwo korzysta z usług podmiotów uprawnionych do zarządzania aktywami na zlecenie.

Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka spreadu kredytowego na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 50 465 tys. zł i stanowił część modułu ryzyka rynkowego.

Ryzyko koncentracji aktywów

Ryzyko koncentracji wiąże się z pogorszeniem się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania w wyniku uzależnienia się (braku dywersyfikacji) lub nadmiernej ekspozycji wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych. Występujący w Towarzystwie wymóg kapitałowy dla ryzyka koncentracji aktywów wynika z zaliczenia części funduszy zbiorowego inwestowania, dla których nie ma zastosowania metoda oparta na ocenie ze względu na pierwotne ryzyko, jako ekspozycji wobec pojedynczych kontrahentów.

Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta

Moduł ryzyka niewywiązania się ze zobowiązań przez kontrahenta ma na celu odzwierciedlenie potencjalnych strat spowodowanych nieoczekiwanym niewywiązaniem się ze zobowiązań lub pogorszeniem zdolności kredytowej kontrahentów oraz dłużników

Towarzystwa w ciągu następujących dwunastu miesięcy. W Towarzystwie ekspozycja na ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta obejmuje przede wszystkim środki pieniężne na rachunkach bankowych, a w mniejszym stopniu umowy ograniczania ryzyka (umowy reasekuracyjne, walutowe kontrakty terminowe).

Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka niewywiązania się ze zobowiązań przez kontrahenta na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 10 093 tys. zł.

C.4. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności wiąże się z brakiem możliwości przeprowadzenia transakcji, przy zachowaniu aktualnej ceny rynkowej. Towarzystwo ocenia swoje ryzyko płynności na poziomie niskim ze względu na utrzymywanie odpowiedniego bufora środków płynnych na cele finansowania operacji bieżących oraz aktywów uznawanych za bardzo płynne (ryzyko niemożności upłynnienia aktywów), a także przeprowadzane analizy rozbieżności w wysokości i czasie przepływów finansowych wynikających z zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań (ryzyko niedopasowania aktywów i pasywów). W odniesieniu do ryzyka płynności, łączna kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 1 096 356 tys. zł.

C.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko straty wynikającej z błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów bądź pracowników lub też wynikającej ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka operacyjnego na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 46 984 tys. zł.

C.6. Pozostałe istotne ryzyka

Ryzyko biznesowe wiąże się z ryzykiem nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej.

Ryzyko strategiczne jest ryzykiem związanym z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.

Ryzyko prawne i regulacyjne to ryzyko związane ze zmianami w prawie i regulacjach, zgodnością z nimi oraz wykonalnością umów i związaną z nimi odpowiedzialnością czy zmian prawnych warunków prowadzenia działalności.

Ryzyko utraty reputacji obejmuje ryzyka związane z negatywnym odbiorem wizerunku podmiotu przez klientów, kontrahentów, inwestorów, akcjonariuszy, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną.

Biorąc pod uwagę obecną strategię biznesową, Towarzystwo nie przewiduje istotnych zmian swojego profilu ryzyka w nadchodzącym okresie planowania. Z perspektywy przyszłości warto odnotować:

- potencjalny wpływ finansowy zmian w przepisach;
- powołanie nowej spółki zajmującej się ubezpieczeniami majątkowymi oraz związane z tym ryzyko konieczność jej dokapitalizowania.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności

Własna ocena ryzyka i wypłacalności (ORSA) jest przeprowadzana przynajmniej raz w roku przez Funkcję Zarządzania Ryzykiem. Z uwagi na to że w przygotowaniu raportu ORSA uwzględniane są wyniki analizy strategicznej i procesu planowania, w proces przygotowania raportu zaangażowanych jest wiele obszarów Towarzystwa, ze szczególnym uwzględnieniem Funkcji Aktuarialnej i Departamentu Kontrolingu. Raport stworzony na jej podstawie zawiera informacje dotyczące ryzyka i wypłacalności zakładu, z uwzględnieniem prospektywnych elementów oceny tzn. ich przewidywanych zmian w przyszłości.

Proces ORSA w Towarzystwie obejmuje następujące kroki:

- a) bieżącą ocenę apetytu na ryzyko Towarzystwa oraz uzgodnione tolerancje i limity ryzyka,
- b) analizę i opis specyficznego profilu ryzyka Towarzystwa,
- c) wyznaczenie ogólnych potrzeb dotyczących wypłacalności, z uwzględnieniem specyficznego profilu ryzyka, zatwierdzonych tolerancji i limitów ryzyka oraz strategii biznesowej Towarzystwa w perspektywie bieżącej jak również w perspektywie planowania biznesowego,
- d) bieżące zapewnienie zgodności z wymogami kapitałowymi i wymogami dotyczącymi rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- e) wykaz głównych ryzyk oraz proponowane działania ograniczające te ryzyka.

W procesie ORSA, Towarzystwo analizuje łącznie plany finansowe, profil ryzyka oraz strategię. Na podstawie oceny ryzyka, Towarzystwo przeprowadza, w ramach procesu ORSA, testy stresu, na podstawie których przygotowuje projekcje potrzeb kapitałowych.

Testy stresów oraz konkluzje dotyczące pozycji kapitałowej Towarzystwa

Na podstawie zatwierdzonego (trzyletniego) biznesplanu oraz wniosków z własnej oceny ryzyka opracowywane są testy stresów wraz z przyjętymi założeniami o wielkości szokowanych parametrów wyceny aktywów i zobowiązań. Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za identyfikację kluczowych czynników ryzyk wraz z powiązаныmi kompleksowymi scenariuszami testów stresów.

Testy stresów oraz testy warunków skrajnych stanowią integralną obowiązkową część procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA). W przypadkach testów stresów wykazujących spadek współczynnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności dopuszczonymi środkami własnymi poniżej 100% Towarzystwo dokumentuje w raporcie z oceny własnej ORSA realistyczny plan przywrócenia pełnego pokrycia wymogu kapitałowego.

Jak wspomniano powyżej, testy scenariuszowe przeprowadza się poprzez identyfikację dotkliwych, ale prawdopodobnych zdarzeń związanych z kluczowymi ryzykami. Pośród zidentyfikowanych dotkliwych scenariuszy testowych należy wymienić ryzyka: utrzymujące się środowisko niskich stóp procentowych, negatywny wpływ zmian regulacji i przepisów, gwałtowne zmiany otoczenia gospodarczego, scenariusz pandemii. Na podstawie przeprowadzonej przez Towarzystwo własnej oceny ryzyka i wypłacalności ORSA dla okresu 2017-2019, włącznie z testami warunków skrajnych (odwrotne testy stresów), i badając wrażliwość najbardziej dotkliwych scenariuszy można stwierdzić, że Towarzystwo zapewnia w sposób ciągły zgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności i minimalnym wymogiem kapitałowym. Żaden z przeprowadzonych scenariuszy testów stresów nie

powoduje spadku współczynnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności poniżej 100%.

Adekwatność kapitałowa Towarzystwa obliczona i zanalizowana na podstawie regulacji Wypłacalność II pozostaje silna i stabilna oraz przewidywane jest utrzymanie tej pozycji w latach 2017-2019.

C.7. Wszelkie inne informacje

Nie odnotowano innych istotnych informacji w zakresie profilu ryzyka, które powinny zostać ujawnione w okresie sprawozdawczym, tj. od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku.

D. Wycena do celów wypłacalności

Wstęp

Wycena zgodnie z zasadami Wypłacalności II wymaga ekonomicznego, spójnego z rynkiem podejścia do wyceny aktywów i pasywów. Towarzystwo wycenia aktywa i zobowiązania zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości przyjętymi przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1606/2002, pod warunkiem, że standardy te obejmują metody wyceny zgodne z zasadami wypłacalności, czyli metody wyceny do wartości godziwej. Wartość godziwa to kwota, za jaką dany składnik majątku mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane, na warunkach transakcji rynkowej pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi nie powiązаныmi ze sobą stronami.

Za wiarygodną uznaje się wartość godziwą ustaloną w szczególności drogą:

- wyceny aktywów i zobowiązań według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań;
- jeśli powyższa metoda jest niemożliwa stosuje się wycenę aktywów i zobowiązań przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań, dokonując korekt odzwierciedlających istniejące różnice (czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązania w tym charakter lub lokalizację danego składnika, stopień powiązania danych używanych do wyceny ze składnikiem aktywów lub zobowiązań, obrót lub poziom aktywności na rynkach danych używanych do wyceny);
- jeśli żadna z powyższych metod jest niemożliwa stosuje się wycenę aktywów i zobowiązań przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny przy założeniu wykorzystania w jak największym stopniu danych pochodzących z odpowiedniego rynku, tzn. cen notowanych dla identycznych lub podobnych aktywów i zobowiązań na rynkach nieaktywnych, innych obserwowalnych danych dotyczących danego składnika aktywów i zobowiązań (w tym stóp procentowych, krzywych rentowności obserwowalnych dla powszechnie notowanych okresów, implikowanych zmienności i spreadów kredytowych), potwierdzonych rynkowo danych używanych do wyceny opierających się na obserwowalnych danych rynkowych lub popartych takimi danymi.

Aktywny rynek jest to rynek, który spełnia wszystkie następujące warunki:

- pozycje będące przedmiotem obrotu na rynku są jednorodne oraz
- zazwyczaj w dowolnym momencie można znaleźć zainteresowanych nabywców i sprzedawców oraz
- ceny są podawane do wiadomości publicznej.

W przypadku aktywów, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający wraz z comiesięcznym badaniem rynku dokonuje się wyboru rynku aktywnego. Jeżeli przez badany miesiąc był

dostępny kurs transakcyjny (lub fixingowy) lub dostępna była regularnie informacja o ofertach kupna sprzedaży, to uznaje się, że rynek dla danego składnika lokat jest aktywny. Szczegółowe zasady wyboru rynku do wyceny portfela, w zależności od sposobu ich obrotu na aktywnym rynku przedstawiono poniżej:

- jeżeli instrumenty finansowe notowane są na kilku rynkach giełdowych - kurs ustalony na tej giełdzie, na której wolumen obrotów był największy;
- jeżeli instrumenty finansowe notowane są w więcej niż jednym systemie notowań na jednej giełdzie - kurs ustalony w tym systemie notowań, w którym wolumen obrotów był największy;
- jeżeli instrumenty finansowe notowane są na rynku giełdowym i jednocześnie na rynku pozagiełdowym - kurs ustalony na tym z rynków, na którym wolumen obrotów był największy;
- jeżeli instrumenty finansowe notowane są na więcej niż jednym rynku pozagiełdowym - cenę bieżącą ustaloną na tym z rynków, którego wolumen obrotów był największy;
- jeżeli instrumenty finansowe notowane są w więcej niż jednym systemie notowań na jednym rynku pozagiełdowym - cenę bieżącą ustaloną w tym systemie notowań, w którym wolumen obrotów był największy.

Niniejszy rozdział sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zawiera informacje dotyczące wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i pozostałych zobowiązań zgodnie z zasadami Wypłacalność II oraz wyjaśnienie różnic do wyceny stosowanej zgodnie z zasadami rachunkowości.

Zestawienie pozycji bilansu ekonomicznego i bilansu sporządzanego na potrzeby sprawozdań finansowych

Poniżej przedstawiono zestawienie poszczególnych pozycji bilansu ekonomicznego w porównaniu do bilansu sporządzonego zgodnie z zasadami rachunkowości wraz ze wskazaniem charakteru różnic: wynikające z odrębnych zasad wyceny i wynikające z odrębnych zasad prezentacji (w tys. zł).

	Wartość w bilansie ze sprawozdania finansowego*	Różnice między zasadami wyceny	Różnice prezentacyjne	Wartość w bilansie ekonomicznym	Ref.
Aktywowane koszty akwizycji	208 002	-208 002		0	D.1.1.
Wartości niematerialne i prawne	11 616	-11 616		0	D.1.2.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14 793	46 439		61 232	D.1.3.
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	239			239	
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	2 927 232	84 318		3 011 550	D.1.4.

Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	91 509	-23 428		68 081	D.1.4.
Dłużne papiery wartościowe	2 462 340	107 747		2 570 087	D.1.4.
Obligacje państwowe	2 237 850	107 747		2 345 597	D.1.4.
Obligacje korporacyjne	224 490			224 490	D.1.4.
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	260 051		-7 730	252 322	D.1.4.
Instrumenty pochodne	0		417	417	D.1.4.
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	112 915			112 915	D.1.4.
Pozostałe lokaty	417		7 313	7 730	D.1.4.
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	4 787 618			4 787 618	D.1.5.
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	1 518			1 518	
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	37 164	-1 089		36 075	D.1.6.
Należności z tytułu reasekuracji biernej	427			427	
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	23 706			23 706	D.1.7.
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	30 923	-282		30 641	D.1.8.
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	99			99	
Aktywa ogółem	8 043 336	-90 230		7 953 106	

Zobowiązania

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	2 190 040	-812 600		1 377 440	D.2.
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	0	-244 298		-244 298	D.2.
Najlepsze oszacowanie	0			-269 490	D.2.
Margines ryzyka	0			25 192	D.2.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	2 190 040	-568 302		1 621 738	D.2.
Najlepsze oszacowanie	0			1 550 877	D.2.
Marginies ryzyka	0			70 862	D.2.
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	4 787 618	-933 076		3 854 541	D.2.
Najlepsze oszacowanie	0			3 623 501	D.2.
Marginies ryzyka	0			231 040	D.2.
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	8 116		-7 467	649	D.3.2.
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	0		17	17	
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	889			889	
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	120 415	352 309		472 724	D.3.3.
Instrumenty pochodne	0		33	33	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	30 551	-517		30 033	D.3.4.
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	37 271	-319	7 417	44 370	D.3.5.
Zobowiązania ogółem	7 177 293	-1 394 203		5 783 090	

*Wartości odpowiednich pozycji bilansu sporządzanego na potrzeby rachunkowości dopasowane do pozycji bilansu ekonomicznego.

Zaprezentowane w powyższym zestawieniu różnice wynikają z odmiennych zasad wyceny lub prezentacji określonych pozycji bilansu ekonomicznego względem bilansu sporządzanego według zasad rachunkowości. Najistotniejsze różnice wynikają z nie ujmowania z bilansie ekonomicznym aktywowanych kosztów akwizycji oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także z odmiennych zasad wyceny dłużnych papierów wartościowych, udziałów w jednostkach powiązanych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. W związku z zastosowaniem odmiennych zasad wyceny aktywów i zobowiązań powstają także różnice w wartościach aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Szczegółowo zasady wyceny aktywów i zobowiązań zgodnie z zasadami wypłacalności oraz różnice pomiędzy podstawami, metodami i założeniami stosowanymi przy wycenie dla celów wypłacalności a stosowanymi dla celów rachunkowości zostały opisane poniżej w kolejnych rozdziałach sprawozdania, od D.1. do D.3. Alternatywne metody wyceny zostały przedstawione w rozdziale D.4.

D.1. Aktywa

D.1.1. Aktywowane koszty akwizycji

Zgodnie z zasadami wypłacalności aktywowane koszty akwizycji są wyceniane w wartości 0. Według zasad rachunkowości bezpośrednio rozpoznane koszty akwizycji Towarzystwo rozlicza przy pomocy aktywowanych kosztów akwizycji lub poprzez rezerwę Zillmera, w zależności od rodzaju umowy. Aktywowane koszty akwizycji rozliczane są do 5 lat w przypadku polis ochronnych, a w przypadku produktów z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym do 10 lat, zgodnie z przyjętym schematem amortyzacji kosztów właściwym dla danego produktu. Koszty odraczane są przez cały okres umowy, wtedy gdy pozwala na to test realizowalności aktywowanych kosztów akwizycji oraz gdy istnieją dane historyczne, na podstawie których można dokonać odpowiedniego oszacowania realizowalności tych kosztów zgodnie z zasadą ostrożności.

D.1.2. Wartości niematerialne i prawne

Zgodnie z zasadami wypłacalności zakłady ubezpieczeń wyceniają wartości niematerialne i prawne w wartości zero. Jedynie w sytuacji, gdy dany składnik wartości niematerialnych i prawnych może zostać wydzielony w celu jego zbycia, a zakład ubezpieczeń może wykazać, że istnieje wartość dla tego samego lub podobnego składnika aktywów, wówczas powinna zostać zastosowana wycena do wartości godziwej.

Na potrzeby rachunkowości wartości niematerialne i prawne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ do Towarzystwa korzyści ekonomicznych, które mogą być bezpośrednio powiązane z tymi aktywami. Początkowe ujęcie wartości niematerialnych i prawnych następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Po ujęciu początkowym wartości niematerialne i prawne są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartości niematerialne i prawne są amortyzowane liniowo w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności (2 lata dla programów komputerowych, 3, 4 lub 5 lat dla oprogramowania serwerów i 5 lat dla innych wartości niematerialnych i prawnych).

W Towarzystwie nie zidentyfikowano składników, które na potrzeby wypłacalności mogłyby zostać wycenione w wartości wyższej niż zero.

D.1.3. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Odroczone podatki dochodowe ujmuje się i wycenia w odniesieniu do wszystkich aktywów i zobowiązań zgodnie z wiarygodnie oszacowaną wartością. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w oparciu o różnice wynikające z oszacowania wartości aktywów i zobowiązań zgodnie z zasadami wypłacalności a ich wyceną zgodnie z zasadami rachunkowości, zastosowaną na potrzeby podatkowe, po przemnożeniu różnic o obowiązującą stawkę podatkową (19%).

W celu zachowania spójności z rocznym sprawozdaniem finansowym aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentuje się w bilansie ekonomicznym w szyku rozwartym, tj. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po stronie aktywów, w odrębnej pozycji bilansu, natomiast rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego po stronie pasywów, także w odrębnej pozycji bez kompensowania aktywów z rezerwami.

W poniższej tabeli zaprezentowano źródła pochodzenia aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego (w tys. zł).

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Wartość bilansowa
1. Aktywa wynikające z możliwych do potrącenia różnic przejściowych określonych zgodnie z zasadami rachunkowości związanych z:	14 793
- <i>aktywami finansowymi</i>	3 651
- <i>rezerwami</i>	3 805
- <i>odpisami aktualizującymi wartość należności</i>	7 337
2. Aktywa wynikające z nierozliczonych strat podatkowych	0
3. Aktywa wynikające z różnic między wyceną dla celów wypłacalności a wyceną dla celów rachunkowości związanych z :	46 439
- <i>aktywowanymi kosztami akwizycji</i>	39 520
- <i>wartościami niematerialnymi i prawnymi</i>	2 207
- <i>udziałami w jednostkach podporządkowanych</i>	4 451
- <i>pozostałymi różnicami</i>	260
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dla celów wypłacalności razem:	61 232
Kwota niewykorzystanych ulg i strat podatkowych z poprzednich lat, dla których nie uznano aktywów	0

D.1.4. Lokaty (inne niż aktywa ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)

Udziały w zakładach powiązanych, w tym udziały kapitałowe

Udziały w zakładach powiązanych, w tym udziały kapitałowe obejmują udziały w Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. oraz Dom Kredytowy Notus S.A.

Dla celów wypłacalności Towarzystwo wycenia posiadane udziały skorygowaną metodą praw własności. Metoda wymaga dokonania wyceny posiadanych udziałów kapitałowych na podstawie posiadanego przez Towarzystwo udziału w nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami jednostki powiązanej.

Przy obliczaniu nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami, w odniesieniu do posiadanego zakładu ubezpieczeń, Towarzystwo wycenia poszczególne aktywa i zobowiązania danej jednostki zgodnie z zasadami wypłacalności.

Przy obliczaniu nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami, w odniesieniu do powiązanej jednostki, innej niż zakład ubezpieczeń, Towarzystwo odlicza od wartości jednostki powiązanej wartość firmy i inne wartości niematerialne i prawne, które zgodnie z zasadami wypłacalności zostałyby wycenione w wartości zero.

Dla celów rachunkowości wyżej wymienione udziały Towarzystwo wycenia metodą praw własności. Udział w zysku (stracie) netto jednostki podporządkowanej korygowany jest o

odpis wartości firmy oraz odpis różnicy w wycenie aktywów netto według ich wartości godziwych i wartości księgowych, przypadających na dany okres sprawozdawczy.

Wartość firmy w przypadku udziałów w spółce Nationale-Nederlanden Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. jest równa wartości opłaconego funduszu organizacyjnego i jest amortyzowana liniowo przez okres jego planowego wykorzystania, tj. 26 miesięcy (od listopada 2016 roku do grudnia 2018 roku).

Wartość firmy w przypadku udziałów w spółce Dom Kredytowy Notus S.A. jest amortyzowana liniowo przez okres 10 lat.

Obligacje

W bilansie ekonomicznym Towarzystwo wycenia dłużne papiery wartościowe według wartości godziwej.

Różnica wartości między pozycjami bilansu ekonomicznego i sporządzonego na potrzeby rachunkowości wynika z odmiennych zasad wyceny portfela dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych, według zasad rachunkowości, jako utrzymywane do terminu wymagalności. W bilansie sporządzonym na potrzeby rachunkowości ta część dłużnych papierów wartościowych wyceniana jest według skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej za pomocą efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania

Towarzystwo wycenia pozycję według wartości godziwej metodą alternatywną, opisaną w punkcie D.4.

Różnica wartości między pozycjami bilansu ekonomicznego i sporządzonego na potrzeby rachunkowości wynika z odmiennych zasad prezentacji pozycji składowych jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych (tj. instrumentów pochodnych i pozostałych lokat) w bilansie ekonomicznym w stosunku do bilansu sporządzanego zgodnie z zasadami rachunkowości.

Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Depozyty bankowe na potrzeby wypłacalności są wyceniane do wartości godziwej metodą alternatywną, opisaną w punkcie D.4.

D.1.5. Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym

Niniejsza pozycja jest agregacją wszystkich pozycji aktywów inwestycyjnych, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający (akcje i udziały, obligacje, jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne, instrumenty pochodne, depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych, pozostałe lokaty). Jest ona wyceniana według wartości godziwej, odpowiednio do rodzaju instrumentu. Aktywa inwestycyjne, jeżeli są notowane na aktywnych rynkach, wycenia się według kursu ich notowania na dzień bilansowy. Jeżeli ostatnia cena bieżąca na danym rynku lub w danym systemie notowań nie jest dostępna lub jest dostępna, ale ze względu na termin zawarcia ostatniej transakcji nie odzwierciedla wartości rynkowej papieru wartościowego w dniu wyceny, wyceniając ten papier wartościowy, uwzględnia się średnią z

cen zgłoszonych w najlepszych ofertach kupna i sprzedaży, z tym że uwzględnianie wyłącznie ceny w ofertach sprzedaży jest niedopuszczalne. Cena średnia jest zaokrąglana do dwóch miejsc po przecinku. Jeżeli oferty, o których mowa w zdaniu poprzednim, zostały zgłoszone po raz ostatni w takim terminie, że wycena papierów wartościowych w oparciu o te oferty nie odzwierciedlałaby wartości rynkowej papieru wartościowego, uznaje się, że nie jest możliwe ustalenie ceny bieżącej dla tych papierów wartościowych według zasad, o których mowa powyżej. Wówczas Towarzystwo stosuje metody alternatywne, oparte o modele wyceny, opisane w pkt D.4.

D.1.6. Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych

Na potrzeby bilansu ekonomicznego pozycja wyceniana jest według wartości godziwej metodą alternatywną, opisaną w punkcie D.4.

Różnica wartości między pozycjami bilansu ekonomicznego i sporządzonego na potrzeby rachunkowości wynika z różnic w wycenie należności z tytułu ubezpieczeń. W wycenie tych należności na potrzeby wypłacalności uwzględnione zostały oszacowane przyszłe rezygnacje klientów z polis.

D.1.7. Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)

Na potrzeby bilansu ekonomicznego pozycja wyceniana jest według wartości godziwej metodą alternatywną, opisaną w punkcie D.4.

W pozycji zostały przedstawione wszystkie należności o charakterze handlowym, nie ujęte w innych pozycjach należności.

D.1.8. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Na potrzeby bilansu ekonomicznego pozycja wyceniana jest według wartości godziwej metodą alternatywną, opisaną w punkcie D.4.

Różnica wartości między pozycjami bilansu ekonomicznego i sporządzonego na potrzeby rachunkowości wynika z pomniejszenia w bilansie ekonomicznym wartości środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o środki ZFŚS.

D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych na potrzeby wypłacalności

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych na potrzeby wypłacalności (RTU WII) składająca się z najlepszego oszacowania oraz marginesu ryzyka, w podziale na główne linie biznesowe na dzień 31 grudnia 2016 roku została przedstawiona w poniższej tabeli:

Dane w tys. zł	Najlepsze oszacowanie	Margines Ryzyka	RTU WII
RTU WII w podziale na linie biznesowe:			
Ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	-269 490	25 192	-244 298
Ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	3 623 501	231 040	3 854 541
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	1 811 517	21 139	1 832 656
Pozostałe ubezpieczenia na życie (nie uwzględnione powyżej)	-260 641	49 723	-210 918
Razem	4 904 887	327 094	5 231 981

Podstawy, metody i główne założenia wykorzystywane do wyznaczania RTU WII

RTU WII są sumą najlepszego oszacowania oraz marginesu ryzyka. Najlepsze oszacowanie równe jest oszacowaniu ważonej średniej przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze zobowiązań Towarzystwa przy uwzględnieniu wartości pieniądza w czasie oraz prawdopodobieństwa zajścia zdarzeń ubezpieczeniowych. Margines ryzyka wyznaczony jest w wysokości zapewniającej, by wartość RTU WII odpowiadała rynkowej wartości zobowiązań.

Najlepsze oszacowanie

Towarzystwo, na potrzeby wyznaczenia wartości najlepszego oszacowania, wykorzystuje modele przepływów pieniężnych opierające się na aktualnych i wiarygodnych informacjach oraz realistycznych założeniach dotyczących przyszłych zdarzeń. Składki, świadczenia, koszty oraz inne przepływy pieniężne, odpowiadające zobowiązaniom Towarzystwa, projektowane są przez okres, na który umowy ubezpieczenia zostały zawarte – zgodnie z wytycznymi określonymi w przepisach prawa dotyczącymi granic kontraktu. W szczególności, w wyznaczeniu granic kontraktu Towarzystwo uwzględnia możliwość podziału umowy ubezpieczenia na dwie lub więcej części; dla każdej z tych części w wyznaczeniu granicy kontraktu uwzględnia się ocenę materialności ochrony ubezpieczeniowej. Przyszłe oczekiwane przepływy pieniężne podlegają dyskontowaniu według stopy procentowej wolnej od ryzyka.

Opisana metoda ma przede wszystkim zastosowanie do zobowiązań związanych z umowami dla których ryzyko inwestycyjne ponoszone jest przez Towarzystwo. W przypadku ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym oraz związanych z wartością indeksu (ryzyko inwestycyjne ponoszone jest przez każdego ubezpieczającego), w projekcjach Towarzystwo uwzględnia przyszłe koszty, przychody i opłaty wynikające z zawartych umów. Metoda ta, określana mianem marżowej, jest spójna z metodą pełnych przepływów pieniężnych.

W celu wyznaczenia wartości najlepszego oszacowania, Towarzystwo stosuje metody agregacji polis określane mianem grupowania.

Wycena opcji i gwarancji oferowanych w umowach ubezpieczeniowych, czyli wartość zależnych od czynników ekonomicznych wyznaczana jest dla dużej liczby (1 000) scenariuszy przyszłych stóp wolnych od ryzyka.

W projekcjach środków pieniężnych mogą być uwzględnione przyszłe działania Zarządu Towarzystwa, które mogą zostać podjęte w celu ograniczenia potencjalnych przyszłych strat.

Projekcje środków pieniężnych służące do wyznaczenia najlepszego oszacowania zobowiązań opierają się na szeregu założeniach uwzględniających znane oczekiwane przyszłe zmiany mogące mieć materialny wpływ na wartość najlepszego oszacowania. Pod uwagę brane są m.in. zmiany demograficzne, prawne, medyczne, technologiczne, społeczne, środowiskowe i ekonomiczne.

Założenia wykorzystywane do wyznaczenia najlepszego oszacowania opracowywane są w większości przypadków w podziale na poszczególne linie biznesowe, pozwalając tym samym na odzwierciedlenie specyfiki danej grupy produktów. Jedynie w przypadku założeń, których charakterystyka nie różni się między poszczególnymi liniami biznesowymi, Towarzystwo dopuszcza opracowanie wspólnych założeń dla całego portfela zobowiązań.

Osoba Nadzorująca Funkcję Aktuariałną odpowiedzialna jest za przygotowanie raportu Funkcji Aktuariałnej, zawierającego między innymi zestawienie ilościowe i jakościowe informacji o różnicach dotyczących podstaw, metod i głównych założeń wykorzystywanych do wyznaczenia RTU WII oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla potrzeb

sprawozdawczości (RTU SP). Informacja ta przygotowana jest w podziale na główne linie biznesowe.

W przypadku niektórych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia, stanowiących względnie niewielki procent wszystkich zobowiązań Towarzystwa, w szczególności w przypadku zobowiązań wynikających z zaistniałych zdarzeń ubezpieczeniowych, Towarzystwo wykorzystuje uproszczone modele wyznaczania RTU WII. Uproszczenia stosowane przez Towarzystwo są proporcjonalne do wysokości najlepszego oszacowania i niepewności wartości zobowiązań wyznaczanych metodami uproszczonymi. Wszystkie stosowane uproszczenia podlegają ocenie Funkcji Aktuarialnej.

Towarzystwo wyznacza wartość najlepszego oszacowania bez pomniejszenia go o kwoty należne z reasekuracji i spółek celowych. Kwoty należne z reasekuracji, spółek celowych oraz korekty z tytułu niewykonania zobowiązań przez kontrahenta wyznaczane są oddzielnie, spójnie z metodami stosowanymi do wyznaczania najlepszego oszacowania, w szczególności w zakresie stosowania metod uproszczonych proporcjonalnie do materialności kwot i niepewności z nimi związanej.

Margines ryzyka

Na RTU WII, poza najlepszym oszacowaniem, składają się również z marginesu ryzyka utworzonego na pokrycie ryzyk nierynkowych, oraz wszystkich materialnych ryzyk rynkowych, dla których nie istnieje możliwość zbudowania strategii zabezpieczającej (hedging). Wyznaczenie wartości marginesu ryzyka przeprowadzane jest poprzez estymację przyszłych wartości kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej.

Założenia

Założenia nie-ekonomiczne

Założenia nie-ekonomiczne wykorzystywane w procesie wyznaczania RTU WII określane są między innymi w obszarach rezygnacji i wykupów, kosztów, śmiertelności, zachorowalności i wypadkowości jak również w zakresie innych ryzyk adekwatnych dla poszczególnych linii biznesowych. Założenie wyznaczone są głównie w oparciu o dane historyczne oraz podlegają przeglądowi w cyklu nie rzadszym niż roczny. Zgodnie z przyjętymi przez Towarzystwo regulacjami, wszystkie zmiany dotyczące założeń stanowią przedmiot akceptacji Komitetu Modelowego.

W procesie wyznaczania założeń Towarzystwo bierze pod uwagę możliwe działania Zarządu, jak również zachowanie ubezpieczonych odnoszące się do realizacji opcji umownych, w szczególności opcji dotyczących rezygnacji, wykupów, częściowych wykupów oraz konwersji ubezpieczenia na ubezpieczenie bezskładkowe.

Założenia ekonomiczne

W procesie określania struktury stóp wolnych od ryzyka, Towarzystwo jest zgodne z wytycznymi EIOPA. Z uwagi na brak dostępności danych dotyczących stóp wolnych od ryzyka w okresie przygotowania wyliczenia RTU WII, Towarzystwo generuje niezależne krzywe stóp procentowych, które na późniejszym etapie weryfikowane są z krzywymi publikowanymi przez EIOPA. Przeprowadzony wynik weryfikacji wskazuje, że założenia wykorzystane przez Towarzystwo są spójne (identyczne) z danymi opublikowanymi przez EIOPA.

Istotne zmiany w założeniach w roku 2016

W roku 2016 Towarzystwo przeprowadziło przegląd wszystkich najważniejszych założeń wykorzystywanych do wyznaczenia RTU WII. Na podstawie analizy nowych danych statystycznych, dokonano aktualizacji założeń. Dodatkowo podczas przeglądu założeń przeanalizowano przyszłe możliwe kierunki rozwoju biznesu i środowiska zewnętrznego; wnioski z analiz zostały odzwierciedlone w nowoprzyjętych założeniach. W żadnym z powyższych obszarów nie rozpoznano rozbieżności w stosunku do dotychczasowych obserwacji istotnie wpływających na wypłacalność zakładu. Zmiany dotyczące założeń dotyczyły przede wszystkim obszaru rezygnacji z umów ubezpieczenia, przyszłych zmian opłat za zarządzanie oraz kosztów administracyjnych i inwestycyjnych ponoszonych przez zakład.

Opcje i gwarancje

Proces wyznaczania RTU WII uwzględnia wszystkie opcje i gwarancje – rozpoznawane w ramach granicy kontraktu - mające materialny wpływ na wartość przepływów pieniężnych. W szczególności, dla opcji i gwarancji, bierze się pod uwagę czynniki mogące wpłynąć na prawdopodobieństwa skorzystania przez ubezpieczającego z danych opcji.

Wewnętrzna wartość opcji i gwarancji jest odzwierciedlona w pojedynczym przepływie pieniężnym (deterministycznym) wynikającym ze zobowiązań ubezpieczeniowych Towarzystwa. Uwzględnienie różnych scenariuszy rozwoju stóp wolnych od ryzyka konieczne jest do określenia wartości czasowej opcji i gwarancji dla opcji i gwarancji, których wartość w niesymetryczny sposób zależy od przyszłych stóp procentowych. W celu wyznaczenia wartości czasowej opcji i gwarancji Towarzystwo wyznacza wartość przyszłych przepływów pieniężnych w oparciu o model stochastyczny oparty na dużej liczbie (co najmniej 1 000) symulacji. Liczba symulacji została przez Towarzystwo ustalona na poziomie pozwalającym na istotne ograniczeniu niepewności wyniku. Należy jednocześnie zwrócić uwagę, że asymetria związana z wbudowanymi opcjami i gwarancjami nie wpływa istotnie na wartość najlepszego oszacowania (wartość czasowa wbudowanych opcji i gwarancji stanowi około 1% najlepszego oszacowania).

Towarzystwo przeprowadziło analizę wpływu czynników zewnętrznych na zachowanie ubezpieczających w kontekście prawdopodobieństwa skorzystania z opcji umownych, w szczególności z opcji rezygnacji z umów i wykupów. Wyniki przeprowadzonej analizy nie wskazują na materialne zależności między historycznym wykorzystaniem opcji a czynnikami natury ekonomicznej.

Jednym z obowiązków Osoby Nadzorującej Funkcję Aktuarną jest cykliczna weryfikacja uwzględnienia opcji i gwarancji w wycenie RTU WII. Wnioski z analizy zawarte są w corocznym Raporcie Funkcji Aktuarniej.

Poziom niepewności RTU WII

Z uwagi na niepewność przyszłych zdarzeń, wartość RTU WII jest obarczona pewną niepewnością. Dodatkowo przyjęte modele i założenia, w szczególności dotyczące stóp wolnych od ryzyka, rezygnacji, śmiertelności, poziomu przyszłych kosztów oraz zachorowalności, opierają się przede wszystkim na historycznych obserwacjach oraz zakładanych kierunkach rozwoju czynników ekonomicznych, demograficznych oraz otoczenia prawnego. W celu określenia poziomu niepewności RTU WII, Towarzystwo analizuje możliwe wspomniane powyżej źródła i wartości niepewności prognozy przyszłych

przepływów związanych z umowami ubezpieczenia. W szczególności analizie podlegają obszary

- wykorzystywanych modeli i metod i poszczególnych założeń,
- niepewności realizacji przyszłych zdarzeń, na poziomie skalibrowanym do zdarzenia 1-na-20, do którego pomiaru wykorzystywany jest model zarządzania ryzykiem Grupy NN,
- niepewności realizacji przyszłych zdarzeń, na poziomie skalibrowanym do zdarzenia 1-na-200, do którego pomiaru wykorzystywany jest kapitałowy wymóg wypłacalności wyznaczany przez Towarzystwo przy pomocy formuły standardowej.

Wszystkie przeprowadzone analizy pokazują, że niepewność wartości RTU WII jest istotnie poniżej poziomu, który stanowiłby zagrożenia dla wypłacalności Towarzystwa.

Główne różnice między rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi na potrzeby sprawozdawczości (RTU SP) i RTU WII

Dane w tys. zł	RTU SP	RTU WII
RTU WII w podziale na linie biznesowe:		
Ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	57 279	-244 298
Ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	4 891 343	3 854 541
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	1 923 973	1 832 656
Pozostałe ubezpieczenia na życie (nie uwzględnione powyżej)	105 062	-210 918
Razem	6 977 658	5 231 981

Różnica pomiędzy RTU WII i RTU SP wartościami rezerw wynika z istotnie różnych metod wykorzystywanych do tworzenia obu typów rezerw. Podstawowe różnice w metodologiach tworzenia obu typów rezerw wskazano poniżej.

RTU SP tworzone są metodami aktuarialnymi w oparciu o założenia dotyczące przyszłych składek, stóp procentowych (ustalonych na stałym poziomie), śmiertelności, zachorowalności i wypadkowości ustalanych w dacie zawarcia polisy. Metody stosowane w tworzeniu RTU SP nie uwzględniają przyszłych wyników finansowych w procesie tworzenia rezerw. Dodatkowo RTU SP dla ubezpieczeń związanych z funduszem kapitałowym tworzona jest w wysokości równej wartości jednostek UFK (ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych).

W RTU WII są sumą najlepszego szacowania i marginesu ryzyka. Wartość najlepszego oszacowania wyznaczona jest jako wartość oczekiwana wszystkich przyszłych przepływów pieniężnych związanych z umowami ubezpieczenia. W wyznaczaniu przyszłych przepływów pieniężnych Towarzystwo przyjmuje założenia dotyczące przyszłych składek, świadczeń, kosztów i stóp procentowych na realistycznym poziomie, nie uwzględniając jednocześnie żadnych narzutów ostrożnościowych. Przyjęte założenia podlegają cyklicznej weryfikacji i w razie potrzeby są uaktualniane. W przypadku ubezpieczeń związanych z funduszem kapitałowym rezerwa tworzona jest jako różnica wartości jednostek UFK oraz wartości bieżącej przyszłych marż (dodatnich związanych z opłatami oraz ujemnych związanych z kosztami i świadczeniami). Składnikiem ostrożnościowym w przypadku RTU WII jest margines ryzyka w wysokości odzwierciedlającej profil ryzyka zawarty w zobowiązaniach Towarzystwa.

Dla wszystkich linii biznesowych Towarzystwa, różnice w RTU WII a RTU SP wynikają z czynników wskazanych powyżej.

Korekta dopasowująca, korekta z tytułu zmienności i przejściowa struktura terminowa stopy procentowej wolnej od ryzyka

W procesie wyznaczania RTU WII Towarzystwo nie stosuje korekty dopasowującej, korekty z tytułu zmienności i przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka.

D.3. Inne zobowiązania

D.3.1. Zobowiązania warunkowe

Zobowiązania warunkowe, jeśli są istotne są uznane za zobowiązania Towarzystwa. Zobowiązania warunkowe uznaje się za istotne, jeśli informacja o ich wielkości i rodzaju może mieć wpływ na procesy decyzyjne odbiorcy tejże informacji. Zobowiązania warunkowe, na potrzeby wypłacalności, są wyceniane na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych wymaganych na wypełnienie tychże zobowiązań przy użyciu bazowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka.

Zobowiązań warunkowych nie ujmuje się w bilansie sporządzonym na potrzeby rachunkowości.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w Towarzystwie nie wystąpiły żadne istotne zobowiązania warunkowe.

D.3.2. Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)

W Towarzystwie wycena pozostałych rezerw odbywa się do wartości godziwej w oparciu o metodę alternatywną, opisaną w punkcie D.4.

Różnica wartości między pozycjami bilansu ekonomicznego i sporządzonego na potrzeby rachunkowości wynika z odmiennych zasad prezentacji pozostałych rezerw. W bilansie ekonomicznym pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) są to zobowiązania, których termin lub kwota są niepewne, tj. rezerwy na koszty sądowe lub kwoty z tytułu rozliczeń międzyokresowych przychodów, rezerwy na świadczenia pracownicze inne niż PPE (Pracowniczy Program Emerytalny), których termin i wysokość wypłaty jest niepewna.

W bilansie sporządzonym zgodnie z zasadami rachunkowości pozycja pozostałych rezerw obejmuje także zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych pracowników oraz rezerwy na pozostałe koszty, w tym rezerwy na koszty z tytułu nie wykorzystanych przez pracowników urlopów (które w bilansie ekonomicznym prezentowane są w pozycji pozostałych zobowiązań).

D.3.3. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Sposób wyceny i prezentacji odroczonego podatku dochodowego został opisany w punkcie D.1.4. niniejszego sprawozdania.

W poniższej tabeli zaprezentowano źródła pochodzenia rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego (w tys. zł):

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Wartość bilansowa
1. Rezerwy wynikające z możliwych do potrącenia różnic przejściowych określonych zgodnie z zasadami rachunkowości związanych z:	120 415
- aktywami finansowymi	120 415
2. Rezerwy wynikające z różnic między wyceną dla celów wypłacalności a wyceną dla celów rachunkowości związanych z :	352 309
- rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi	331 679
- aktywami finansowymi	20 472
- pozostałymi różnicami	159

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego dla celów wypłacalności razem:	472 724
--	----------------

D.3.4. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych

Niniejsza pozycja wykazywana jest w wartości godziwej na podstawie wyceny metodą alternatywną, opisaną w punkcie D.4.

Różnica wartości między pozycjami bilansu ekonomicznego i sporządzonego na potrzeby rachunkowości wynika z różnic w wycenie zobowiązań z tytułu ubezpieczeń. W wycenie na potrzeby wypłacalności zostało uwzględnione prawdopodobieństwo zwrotu do ubezpieczających i ubezpieczonych nie odebranych wypłat z tytułu umów ubezpieczenia.

Na potrzeby rachunkowości zobowiązania na dzień bilansowy wykazuje się w kwocie wymagającej zapłaty.

D.3.5. Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)

Niniejsza pozycja zawiera wartość wszystkich zobowiązań o charakterze handlowym, które nie są wykazywane we wcześniej wymienionych kategoriach bilansu ekonomicznego. Wykazywana jest w wartości godziwej, na podstawie wyceny metodą alternatywną, opisaną w punkcie D.4.

Różnica wartości między pozycjami bilansu ekonomicznego i sporządzonego na potrzeby rachunkowości wynika z odmiennych zasad prezentacji i wyceny. W bilansie ekonomicznym w pozycji pozostałych zobowiązań uwzględnia się stan rezerw na pozostałe koszty, w tym rezerw na koszty z tytułu nie wykorzystanych przez pracowników urlopów (wykazywanych w bilansie sporządzonym na potrzeby rachunkowości w pozycji pozostałych rezerw), co stanowi różnicę prezentacyjną oraz wyłącza się zobowiązania z tytułu ZFŚS, co stanowi różnicę w zasadach wyceny.

D.4. Alternatywne metody wyceny

Alternatywne metody wyceny są wykorzystywane przez Towarzystwo w celu ustalenia wartości godziwej aktywów i zobowiązań, jeżeli ceny rynkowe notowane na aktywnych rynkach są niedostępne lub jeśli nie istnieją aktywne rynki dla danych składników aktywów lub zobowiązań.

Towarzystwo określa aktywa i zobowiązania, do których mają zastosowanie alternatywne metody wyceny wraz z uzasadnieniem zastosowania określonej metody, dokumentacją założeń, oceną niepewności wyceny i weryfikacją adekwatności stosowanych metod wyceny w porównaniu do zebranych doświadczeń.

Towarzystwo stosuje metody alternatywne dla wyceny następujących aktywów i zobowiązań:

Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania

Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych Towarzystwo wycenia zgodnie z publikowanymi komunikatami dotyczącymi ich wyceny przez krajowe i zagraniczne Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych. W celu zapewnienia poprawności wycena jest weryfikowana ze sprawozdaniami finansowymi publikowanymi przez fundusze.

Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Towarzystwo wycenia depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych według wartości godziwej w oparciu o oszacowane przyszłe przepływy pieniężne, zdyskontowane efektywną stopą zwrotu dostępną na rynku, na którym dany depozyt jest przechowywany.

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych

Wycena należności z tytułu ubezpieczeń dokonywana jest do wartości godziwej poprzez oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych do wartości bieżącej przy wykorzystaniu rynkowej stopy procentowej. W wycenie uwzględnione zostały oszacowane przyszłe rezygnacje klientów z polis.

Należności od pośredników ubezpieczeniowych wykazywane są w wartości godziwej poprzez oszacowanie wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych przy wykorzystaniu rynkowej stopy procentowej.

Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)

Pozostałe należności są wyceniane w wartości godziwej poprzez oszacowanie wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych przy wykorzystaniu rynkowej stopy procentowej. Należności do 12 miesięcy nie podlegają dyskontowaniu, ze względu na nieistotny wpływ dyskonta na wycenę.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyceniane są według wartości nominalnej.

Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)

Wycena pozostałych rezerw do wartości godziwej odbywa się w oparciu o oszacowane przepływy pieniężne zdyskontowane do wartości bieżącej przy wykorzystaniu rynkowej stopy procentowej.

Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym

W wycenie obligacji do wartości godziwej stosuje się modele wyceny oparte o ceny papierów wartościowych o podobnej charakterystyce, np. podobne terminy zapadalności, z uwzględnieniem zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych wycenia się do wartości godziwej zgodnie z publikowanymi komunikatami dotyczącymi ich wyceny przez krajowe i zagraniczne Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych. W celu zapewnienia poprawności wycena jest weryfikowana ze sprawozdaniami finansowymi publikowanymi przez fundusze.

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych

Wycena zobowiązań z tytułu ubezpieczeń do wartości godziwej dokonywana jest poprzez oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych do wartości bieżącej przy wykorzystaniu rynkowej stopy procentowej. W wycenie uwzględniona została oszacowana wartość zwrotów do ubezpieczających i ubezpieczonych nie odebranych wypłat z tytułu umów ubezpieczenia.

Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych wykazywane są w wartości godziwej poprzez oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych do wartości bieżącej przy wykorzystaniu rynkowej stopy procentowej.

Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)

Wycena pozostałych zobowiązań do wartości godziwej polega na oszacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych do wartości bieżącej przy wykorzystaniu rynkowej stopy procentowej. Zobowiązania do 12 miesięcy nie podlegają dyskontowaniu.

D.5. Wszelkie inne informacje

W okresie sprawozdawczym, tj. od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku nie nastąpiły istotne zmiany w stosowanych podstawach uznawania i wyceny lub szacunkach aktywów i zobowiązań.

E. Zarządzanie kapitałem

Niniejszy rozdział sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zawiera informacje z zakresu zarządzania kapitałem, w tym uzgodnienie kapitałów prezentowanych zgodnie z zasadami rachunkowości do środków własnych prezentowanych zgodnie z zasadami wypłacalności, informacje dotyczące kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.1. Środki własne

Cele, zasady i procesy stosowane przez zakład w celu zarządzania swoimi środkami własnymi

Zarządzanie środkami własnymi Towarzystwa musi odbywać się w sposób efektywny w celu optymalizacji zwrotu z kapitału dla akcjonariusza, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony ubezpieczonych przed niewypłacalnością.

Zarządzanie kapitałami Towarzystwa powinno uwzględniać kryteria zapewniające spełnienie regulacyjnych wymagań kapitałowych w zakresie pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu wypłacalności oraz utrzymanie poziomu kapitałów, który umożliwia konkurencyjność Towarzystwa na rynku ubezpieczeniowym.

Zasady zarządzania kapitałem, w celu utrzymania określonego poziomu kapitałów (w tym dostępność poszczególnych pozycji kapitałów i wielkość transakcji kapitałowych) oraz monitorowania poziomu kapitałów w Towarzystwie są zgodne z zasadami przyjętymi w Grupie NN (z uwzględnieniem polskich przepisów prawa i rekomendacji wydanych przez organ nadzoru) i zostały opisane w Polityce kapitałowej Towarzystwa.

W dokumencie określono role i obowiązki osób uczestniczących w zarządzaniu kapitałem, a także procesy związane z przepływami kapitałowymi, w szczególności w zakresie rekomendacji i zatwierdzania transakcji kapitałowych, dokapitalizowań, wypłat dywidendy, jak również w zakresie monitorowania i informowania o zmianach w kapitałach Towarzystwa oraz monitorowania i komunikowania zmian w przepisach prawa wpływających na zarządzanie kapitałami.

Klienci muszą być przekonani o rzetelności swojego ubezpieczyciela, w związku z czym Towarzystwo określiło swój cel kapitałowy i minimalny próg kapitałowy, które zapewniają ograniczenie niewykorzystanego kapitału i zapobiegają spadkowi kapitałów poniżej poziomu określonego przepisami prawa powodującego uruchomienie czynności ze strony organu nadzoru.

Wysokości i jakości środków własnych

Środki własne, zgodnie z zasadami wypłacalności, są podzielone na trzy kategorie, w zależności od ich jakości i zdolności do pokrycia strat. Kategoria 1 jest dodatkowo podzielona na nieograniczoną i ograniczoną. Zasady podziału środków własnych na kategorie wprowadzają także ograniczenia dotyczące kwot w każdej kategorii, które mogą pokrywać wymogi kapitałowe w celu zapewnienia dostępności pozycji w razie potrzeby pokrycia strat. Towarzystwo określiło zasady klasyfikacji środków własnych do poszczególnych kategorii oraz ich dostępność.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wysokość podstawowych środków własnych Towarzystwa, po odliczeniach wynosiła 1 996 611 tys. zł i składała się z kapitału zakładowego w wysokości 41 000 tys. zł oraz rezerwy uzgodnieniowej w wysokości 1 955 611 tys. zł.

Zgodnie z formularzem S.23.01 (przedstawionym poniżej, w tys. zł), według metodologii Wypłacalność II, Towarzystwo posiada wyłącznie środki własne z Kategorii 1, nieograniczonej. Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie występowały pozycje środków, które mogłyby być zaklasyfikowane do innych kategorii niż 1.

Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	Ogółem	Kategoria 1 nie-ograniczona	Kategoria 1 ograniczona	Kategoria 2	Kategoria 3
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	41 000	41 000	0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	1 955 611	1 955 611	0	0	0

Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II

Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	0	0	0	0	0
--	---	---	---	---	---

Odliczenia

Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	0	0	0	0	0
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	1 996 611	1 996 611	0	0	0

Uzupełniające środki własne

Uzupełniające środki własne ogółem	0	0	0	0	0
------------------------------------	---	---	---	---	---

Dostępne i dopuszczone środki własne

Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	1 996 611	1 996 611	0	0	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	1 996 611	1 996 611	0	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	1 996 611	1 996 611	0	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	1 996 611	1 996 611	0	0	0
SCR	746 192	0	0	0	0
MCR	186 548	0	0	0	0
Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do SCR	267,57%	0	0	0	0
Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do MCR	1070,29%	0	0	0	0

Na zmianę wartości środków własnych w okresie 2016 roku wpłynęło szereg czynników, z tego jako najważniejsze należy wskazać:

- zawarcie nowych umów ubezpieczenia;
- wypłatę dywidendy;
- akumulację wartości środków własnych zgodnie ze założonymi stopami wolnymi od ryzyka;
- zmiany w otoczeniu ekonomicznym wpływające na krzywe stóp procentowych wykorzystywanych do wyceny aktywów i zobowiązań;
- zmiany założeń nie-ekonomicznych wpływające na zmianę wyceny zobowiązań (rezerw techniczno-ubezpieczeniowych).

Rezerwa uzgodnieniowa

Rezerwa uzgodnieniowa Towarzystwa jest równa łącznej nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami, pomniejszonej o następujące elementy:

- pozostałe pozycje podstawowych środków własnych (w tym kapitał zakładowy)
- przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia (w tym podatek od niektórych instytucji finansowych, stanowiący obciążenie finansowe dla zakładu, w wysokości równej obciążeniom przewidywanym z tytułu tego podatku w okresie kolejnych 12 miesięcy).

Towarzystwo przewiduje w 2017 roku wypłatę dywidendy w wysokości 147 831 tys. zł, a przewidywana wartość obciążeń z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych wynosi 25 573 tys. zł.

Różnice pomiędzy kapitałem własnym wykazany w rocznym sprawozdaniu finansowym a podstawowymi środkami własnymi obliczonymi zgodnie z zasadami wypłacalności

Różnice pomiędzy kapitałem własnym zaprezentowanym w rocznym sprawozdaniu finansowym sporządzonym według zasad rachunkowości a podstawowymi środkami własnymi wyznaczonymi według zasad wypłacalności wynikają głównie z:

- różnic w wycenie poszczególnych pozycji bilansu:

- eliminacji z bilansu sporządzanego zgodnie z zasadami wypłacalności aktywowanych kosztów akwizycji (ref. D.1.1.) oraz wartości materialnych i prawnych (ref. D.1.2),
- odmiennych zasad wyceny lokat, dłużnych papierów wartościowych i udziałów w jednostkach powiązanych (ref. D.1.4.),
- odmiennych zasad wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (ref. D.2.),
- zmiany w wartościach aktywa (ref. D.1.3.) i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (ref. D.3.3.) spowodowanej zastosowaniem różnych wycen dla niektórych pozycji bilansu ekonomicznego, podczas gdy podstawa opodatkowania tych elementów pozostała taka sama,
 - wartości przewidywanych dywidend oraz wypłat i obciążeń (podatek od niektórych instytucji finansowych).

Przewidywane dywidendy oraz wypłaty i obciążenia dla celów wypłacalności pomniejszają środki własne, natomiast w bilansie sporządzonym według zasad rachunkowości dywidendy są ujmowane dopiero po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i podjęciu uchwały przez walne zgromadzenie akcjonariuszy o podziale zysku, zaś podatek od niektórych instytucji finansowych jest ujmowany na bieżąco, według stanu aktywów na ostatni dzień miesiąca.

Dla celów wypłacalności zostało przyjęte założenie, że 100% wyniku netto Towarzystwa zostanie wypłacone w formie dywidendy dla udziałowców i taka wartość została uwzględniona, jako przewidywana dywidenda pomniejszająca środki własne.

Przewidywane obciążenia stanowi natomiast wartość podatku od niektórych instytucji finansowych w okresie kolejnych 12 miesięcy, wyliczona, jako dwunastokrotność szacowanego miesięcznego zobowiązania z tytułu tego podatku.

Zasady wyceny aktywów i zobowiązań zgodnie z wymogami wypłacalności oraz różnice pomiędzy podstawami, metodami i założeniami stosowanymi przy wycenie dla celów wypłacalności a stosowanymi dla celów rachunkowości zostały opisane w rozdziale D Wycena dla celów wypłacalności.

W poniższej tabeli przedstawiono uzgodnienie kapitału prezentowanego w sprawozdaniu finansowym zgodnie z zasadami rachunkowości do nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami i podstawowych środków własnych obliczonych dla celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 roku (w tys. zł).

Kapitał własny	866 043	
Eliminacja aktywowanych kosztów akwizycji	-208 002	D.1.1.
Efekt podatku odroczonego z tytułu różnic w wycenie aktywowanych kosztów akwizycji	39 520	D.1.3. D.3.3.
Eliminacja wartości niematerialnych i prawnych	-11 616	D.1.2.
Efekt podatku odroczonego z tytułu różnic w wycenie wartości niematerialnych i prawnych	2 207	D.1.3. D.3.3.
Różnice z wyceny aktywów - lokaty	84 319	D.1.4.
Efekt podatku odroczonego z tytułu różnic w wycenie aktywów - lokaty	-16 021	D.1.3. D.3.3.
Różnice z wyceny pozostałych aktywów	-1 370	D.1.4.
Efekt podatku odroczonego z tytułu różnic w wycenie pozostałych aktywów	260	D.1.3. D.3.3.
Różnice z wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1 745 677	D.2.
Efekt podatku odroczonego z tytułu różnic w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-331 679	D.1.3. D.3.3.

Różnice z wyceny zobowiązań, w tym umów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych	836	D.3.2. D.3.4. D.3.5.
Efekt podatku odroczonego z tytułu różnic w wycenie zobowiązań	-159	D.1.3. D.3.3.
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	2 170 016	
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	-173 404	
Podstawowe środki własne	1 996 611	

E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

Kapitałowy wymóg wypłacalności spółki obliczany jest na podstawie metody nazywanej formułą standardową. Szczegóły formuły standardowej obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności zdefiniowane są w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Wypłacalność II. Uwzględnione szczegółowe obszary dotyczą między innymi:

- metod, założeń i kalibracji dla formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności na podstawie 99,5 % wartości narażonej na ryzyko w perspektywie jednego roku
- podzbioru parametrów standardowych dotyczących ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie, ubezpieczeniach zdrowotnych,
- parametrów zależności formuły standardowej.

W systemie Wypłacalność II całkowity kapitałowy wymóg wypłacalności zakładu ubezpieczeń wyznaczany jest w oparciu o oszacowane kapitały dla poszczególnych ryzyk w podziale na moduły oraz podmoduły. W następnym etapie, w standardowym rozwiązaniu Wypłacalność II, poszczególne wymogi z podmodułów/modułów są agregowane metodą wariacji-kowariancji, umożliwiając uwzględnienie efektu dywersyfikacji. W przypadku podmodułu opartego na metodzie scenariuszowej wymagającej ponownego obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w celu określenia zmiany środków własnych Towarzystwo wykorzystuje metodologię portfeli replikujących zgodnie z artykułem 83 Rozporządzenia Delegowanego.

Korekta z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat związana jest ograniczaniem ryzyka przez przyszłe świadczenia uznaniowe w odniesieniu do ryzyka w ubezpieczeniach na życie oraz ryzyka w ubezpieczeniach zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie. Zobowiązania Towarzystwa wynikające z zawartych polis charakteryzują się nieistotnymi przyszłymi świadczeniami uznaniowymi i w związku z powyższym nie ma zastosowania korekta z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat.

Towarzystwo oblicza korektę z tytułu zdolności odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat jako zmianę wartości odroczonego podatku dochodowego Towarzystwa spowodowaną nagłą stratą równą sumie (a) podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności, (b) wymogu kapitałowego dla ryzyka operacyjnego.

W przypadku gdy dla inwestycji w formie funduszy zbiorowego inwestowania nie można zastosować metody opartej na ocenie ze względu na pierwotne ryzyko, kapitałowy wymóg wypłacalności Towarzystwo oblicza na podstawie docelowej alokacji aktywów bazowych dla wszystkich właściwych podmodułów wymogu kapitałowego zgodnie z artykułem 84 Rozporządzenia Delegowanego.

Dla wyznaczenia kapitałowego wymogu wypłacalności metodą standardową Towarzystwo nie stosuje parametrów specyficznych zgodnie art. 104 ust. 7 Dyrektywy 2009/138/WE.

Poniższe zestawienia prezentują kapitałowy wymóg wypłacalności i podstawowy wymóg kapitałowy na dzień 31 grudnia 2016 roku (w tys. zł).

Kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR)

	2016
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	874 241
Ryzyko operacyjne	46 984
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	0
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	-175 033
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	746 192

Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności

	2016
Ryzyko rynkowe	227 436
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	10 093
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	735 348
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	134 150
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	0
Dywersyfikacja	-232 785
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	0
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	874 241

Posiadane środki własne pozwalają na pokrycie kapitału wypłacalności ze znaczną nadwyżką, które wynosi 267,57 %.

Dodatkowe informacje dotyczące kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) można znaleźć w formularzu S.25.01.01.01 Kapitałowy wymóg wypłacalności - dla podmiotów stosujących formułę standardową zawartym w sekcji F niniejszego sprawozdania.

Minimalny wymóg kapitałowy (MCR)

Wypłacalność II określa minimalny wymóg kapitałowy przy poziomie wartości narażonej na ryzyko wynoszącym 85% oraz zawiera zasady, zgodnie z którymi wymóg ten ma być obliczany. Minimalny wymóg kapitałowy (MCR) jest obliczany zgodnie z Rozdziałem VII Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 roku. Obliczenie MCR łączy formułę liniową o dolnej granicy 25% i górnej granicy 45% kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) obliczoną przy zastosowaniu formuły standardowej. MCR podlega nieprzekraczalnemu dolnemu progowi 3 700 000 EUR. Na komponent liniowy MCR składają się rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe (w podziale wymaganym przez artykuł 251 Rozporządzenia Delegowanego) oraz całkowita suma na ryzyku będącą sumą, w odniesieniu do każdej umowy, sum na ryzyku umów ubezpieczenia.

Poniższe zestawienie prezentuje minimalny wymóg kapitałowy na dzień 31 grudnia 2016 roku (w tys. zł).

Minimalny wymóg kapitałowy

	2016
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	1 996 611
Kategoria 1 – nieograniczona	1 996 611
Kategoria 1 – ograniczona	0
Kategoria 2	0
Minimalny wymóg kapitałowy	186 548
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	1 070,29%

E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

W Towarzystwie nie ma zastosowania podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji.

E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Towarzystwo nie stosuje modelu wewnętrznego na potrzeby wyznaczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

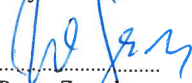
E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

W okresie sprawozdawczym, za rok 2016, oraz na dzień bilansowy przygotowania sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej nie zachodziły żadne przypadki niezgodności z minimalnym wymogiem kapitałowym lub istotnej niezgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności zakładu ubezpieczeń. Jednocześnie w okresie roku 2016 nie zaszły istotne zmiany kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego.

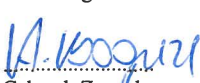
E.6. Wszelkie inne informacje

Nie odnotowano innych istotnych zmian w zakresie zarządzania kapitałem Towarzystwa w okresie sprawozdawczym, tj. od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku.

Wojciech Sass

Prezes Zarządu

Anita Bogusz

Członek Zarządu

Anna Grzełońska

Członek Zarządu

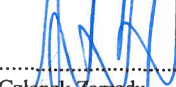
Michał Hucal

Członek Zarządu

Jacek Koronkiewicz

Członek Zarządu

Juan Cañellas Balanzá

Członek Zarządu

F. Formularze ilościowe

Bilans

S.02.01.02.01

Wartość bilansowa wg Wypłacalność II w tys. zł C0010

Aktywa

Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	61 232
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	239
Lokaty (inne niż aktywa ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	3 011 550
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	68 081
Akcje i udziały	R0100	0
Akcje i udziały – notowane	R0110	0
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Obligacje	R0130	2 570 087
Obligacje państwowe	R0140	2 345 597
Obligacje korporacyjne	R0150	224 490
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	252 322
Instrumenty pochodne	R0190	417
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	112 915
Pozostałe lokaty	R0210	7 730
Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	4 787 618
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	R0270	1 518
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	0
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	R0290	0
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0

Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	1 047
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	1 047
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	471
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	36 075
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	427
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	23 706
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	30 641
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	99
Aktywa ogółem	R0500	7 953 106

Zobowiązania

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	0
Margines ryzyka	R0550	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	0
Margines ryzyka	R0590	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	1 377 440
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	-244 298
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	-269 490
Margines ryzyka	R0640	25 192
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	1 621 738

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	1 550 877
Margines ryzyka	R0680	70 862
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	3 854 541
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	3 623 501
Margines ryzyka	R0720	231 040
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	649
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	17
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	889
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	472 724
Instrumenty pochodne	R0790	33
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	30 033
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	2 394
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	44 370
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0
Zobowiązania podporządkowane niewłączone do BOF	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane włączone do BOF	R0870	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	0
Zobowiązania ogółem	R0900	5 783 090
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	2 170 016

Składki, odszkodowania i świadczenia wg linii biznesowych S.05.01.02

		Linie biznesowe dla zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie						Zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie		Ogółem
		Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane z zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane z zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Składki przypisane										
Brutto	R1410	244 101	177 201	763 463	171 581	0	0	0	0	1 356 345
Udział zakładów reasekuracji	R1420	2 417	170	1 043	6 750	0	0	0	0	10 381
Netto	R1500	241 684	177 031	762 420	164 830	0	0	0	0	1 345 964
Składki zarobione										
Brutto	R1510	242 430	178 188	763 658	168 532	0	0	0	0	1 352 808
Udział zakładów reasekuracji	R1520	2 417	170	1 043	6 750	0	0	0	0	10 381
Netto	R1600	240 013	178 018	762 615	161 782	0	0	0	0	1 342 428
Odszkodowania i świadczenia										
Brutto	R1610	79 710	276 655	614 431	29 611	0	0	0	0	1 000 406
Udział zakładów reasekuracji	R1620	1 066	29	12	1 767	0	0	0	0	2 874
Netto	R1700	78 644	276 626	614 419	27 844	0	0	0	0	997 532
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych										
Brutto	R1710	0	-73 039	238 101	24 621	0	0	0	0	189 682
Udział zakładów reasekuracji	R1720	0	0	-30	0	0	0	0	0	-30
Netto	R1800	0	-73 039	238 131	24 621	0	0	0	0	189 713
Koszty poniesione	R1900	76 572	17 210	75 071	183 494	0	0	0	0	352 347
Pozostałe koszty	R2500									0
Koszty ogółem	R2600									0

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie
S.12.01.02

	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym				Pozostałe ubezpieczenia na życie			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Przejęta reasekuracja	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)			
		C0020	C0030	Umowy bez opcji i gwarancji		C0060	Umowy z opcjami i gwarancjami					C0090	C0100	C0150
				C0040	C0050		C0070	C0080						
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0			0			0	0	0			
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0			0			0	0	0			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka														
Najlepsze oszacowanie														
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	1 811 517	0	3 623 501		-235 219	-25 422		0	0	5 174 377			
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080	71	0	471		915	60		0	0	1 518			
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	1 811 446	0	3 623 030		-236 134	-25 482		0	0	5 172 859			
Margines ryzyka	R0100	21 139	231 040		49 725				0	0	301 902			
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych														
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0	0			0			0	0	0			
Najlepsze oszacowanie	R0120	0	0	0		0	0		0	0	0			
Margines ryzyka	R0130	0	0			0			0	0	0			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	1 832 656	3 854 541			-210 918			0	0	5 476 279			

	Ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (przyjęta reasekuracja)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)			
	C0160	Umowy bez opcji i gwarancji					C0190	C0200	C0210
		C0170	Umowy z opcjami i gwarancjami						
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0		0	0	0			
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem	R0020	0		0	0	0			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka									
Najlepsze oszacowanie									
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	-269 490	0	0	0	-269 490			
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na	R0080	0	0	0	0	0			
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów	R0090	-269 490	0	0	0	-269 490			
Margines ryzyka	R0100			0	0	25 192			
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-									
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110			0	0	0			
Najlepsze oszacowanie	R0120	0	0	0	0	0			
Margines ryzyka	R0130	0		0	0	0			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	-244 298		0	0	-244 298			

Środki własne
 S.23.01.01.01
 Środki własne

		Ogółem	Tier 1 - nieograniczo- ne	Tier 1 - ograniczone	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	41 000	41 000		0	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	0	0		0	
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	0	0		0	
Podporządkowane fundusze ze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	0		0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0	0			
Akcje uprzywilejowane	R0090	0		0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	0		0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	1 955 611	1 955 611			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	0		0	0	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	0				0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0	0	0	0
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	0				
Odliczenia						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0	0	0	0
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	1 996 611	1 996 611	0	0	0
Uzupelniające środki własne						
Neoopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0			0	
Neoopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0			0	
Neoopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0			0	0
Prawnie wiążące zobowiązania do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0			0	0
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0			0	0
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków - inne niż zgodne z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0			0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0			0	0
Uzupelniające środki własne ogółem	R0400	0			0	0
Dostępne i dopuszczone środki własne / Available and eligible own funds						
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	1 996 611	1 996 611	0	0	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	1 996 611	1 996 611	0	0	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	1 996 611	1 996 611	0	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	1 996 611	1 996 611	0	0	
SCR	R0580	746 192				
MCR	R0600	186 548				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	267,57%				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	1 070,29%				

		C0060
Rezerwa uzgodnieniowa		
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	2 170 016
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	173 404
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	41 000
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	1 955 611
Oczekiwane zyski / Expected profits		
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	1 096 356
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	1 096 356

S.25.01.01.01

Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową - Podstawowy

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110	C090	C0100
Ryzyko rynkowe	R0010	227 436		Brak
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	10 093		
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	R0030	735 348	Brak	Brak
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	134 150	Brak	Brak
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	0	Brak	Brak
Dywersyfikacja	R0060	-232 785		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	874 241		

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności		C0100
Ryzyko operacyjne	R0130	46 984
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	-175 033
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	746 192
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	746 192
Inne informacje na temat SCR		
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na czasie trwania	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna wartość hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

S.28.01.01.02

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		C0010	
MCRNL Wynik	R0010		
		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
		C0020	C0030
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	0	0
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	0	0
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	0	0
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	0	0
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	0	0
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń	R0080	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	0	0
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	0	0
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	0	0
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie

		C0040	
MCRL Wynik	R0200	179 842	
		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
		C0050	C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	1 811 446	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	3 623 030	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	0	
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		124 939 173

Ogólne obliczenie MCR

		C0070	
Liniowy MCR	R0300	179 842	
SCR	R0310	746 192	
Górną próg MCR	R0320	335 787	
Dołny próg MCR	R0330	186 548	
Łączny MCR	R0340	186 548	
Nieprzekraczalny dołny próg MCR	R0350	16 009	
		C0070	
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	186 548	

Wojciech Sass

.....
Prezes Zarządu

Anita Bogusz

.....
Członek Zarządu

Anna Grzełońska

.....
Członek Zarządu

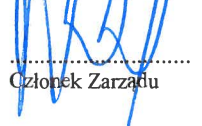
Michał Hucal

.....
Członek Zarządu

Jacek Koronkiewicz

.....
Członek Zarządu

Juan Cañellas Balanzá

.....
Członek Zarządu